

ΤΟ ΕΠΙΘΕΤΟ: Λειτουργίες - Χρήσεις

Κάθε επίθετο έχει **τρία γένη**, ανάλογα με το ουσιαστικό που συνοδεύει: **αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο**.

➤ Ένας όμορφος άντρας παντρεύτηκε μια όμορφη γυναίκα και έκαναν ένα όμορφο μωρό.

Το αρσενικό ενός επιθέτου μπορεί να τελειώνει σε **-ος, -ης ή -ύς**.

Το θηλυκό όμως σε κάθε κατηγορία μπορεί να είναι διαφορετικό. Έτσι έχουμε διάφορες κατηγορίες επιθέτων, ανάλογα με τις καταλήξεις που έχουν τα τρία γένη:

-ΟΣ	-ος,	-η,	-ο	<i>μικρός, μικρή, μικρό</i>
	-ος,	-α,	-ο	<i>ωραίος, ωραία, ωραίο</i>
	-ος,	-ια,	-ο	<i>γλυκός, γλυκιά, γλυκό</i>
-ΗΣ	-ης,	-α,	-ικο	<i>τεμπέλης, τεμπέλα, τεμπέλικο</i>
	-ης,	-ης,	-ες	<i>ειλικρινής, ειλικρινής, ειλικρινές</i>
	-ής,	-ιά,	-ί	<i>καφετής, καφετιά, καφετί</i>
-ΥΣ	-ύς,	-ιά,	-ύ	<i>βαδύς, βαδιά, βαδύ</i>
	-ύς,	-εία,	-ύ	<i>ευδύς, ευθεία, ευθύ</i>

A ΕΠΙΘΕΤΑ ΣΕ -ος

ΕΠΙΘΕΤΑ ΣΕ -ος / σχηματισμός θηλυκού επιθέτων σε -ος

Τα **ΕΠΙΘΕΤΑ** σε **-ος** μπορούν να έχουν τρεις διαφορετικές καταλήξεις στο δηλυκό:

1. **-ος, -η, -ο:** μικρός, μικρή, μικρό
2. **-ος, -α, -ο:** ωραίος, ωραία, ωραίο
3. **-ος, -ια, -ο:** γλυκός, γλυκιά, γλυκό

- Τα περισσότερα επίθετα έχουν το δηλυκό σε **-η** (όπως το *μικρός, μικρή, μικρό*).
- Θηλυκό σε **-α** (όπως *ωραίος, ωραία, ωραίο*) σχηματίζουν τα επίθετα που έχουν
  - ένα φωνήεν με τόνο πριν από την κατάληξη **-ος**:
νέος, νέα, νέο / αδώς, αδωά, αδώο / τυχαίος, τυχαία, τυχαίο
  - ένα /i/ πριν από την κατάληξη (που μπορεί να γράφεται **ι, υ, οι, ει**):
πλούσιος, πλούσια, πλούσιο / κρύος, κρύα, κρύο / όμοιος, όμοια, όμοιο / άδειος, άδεια, άδειο
- Τα επίθετα **γλυκός** και **φρέσκος** έχουν το δηλυκό σε **-ια**:
γλυκός, γλυκιά, γλυκό / φρέσκος, φρέσκια, φρέσκο
- Τα επίθετα **φτωχός, κακός, δηλυκός, ξανθός, μαλακός** μπορούν να έχουν το δηλυκό και σε **-ή** και σε **-ιά**:
φτωχή και φτωχιά, κακή και κακιά, δηλυκή και δηλυκιά, ξανθή και ξανθιά, μαλακή και μαλακιά.

ΜΙΚΡΟΣ - ΜΙΚΡΗ - ΜΙΚΡΟ

Δες πώς κλίνουμε το επίθετο **ΜΙΚΡΟΣ**:

	 -ος	 -η	 -ο
επίκρος	ο μικρός	η μικρή	το μικρό
Γενική	του μικρού	της μικρής	του μικρού
Αιτιατική	τον μικρό	τη μικρή	το μικρό
πληθυντικός	οι μικροί	οι μικρές	τα μικρά
Γενική	των μικρών	των μικρών	των μικρών
Αιτιατική	τους μικρούς	τις μικρές	τα μικρά

1. Πρόσεξε, όλα αυτά τα ζώα είναι μικρά!

Γράψε λεζάντες κάτω από τις εικόνες.

.....
.....

.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....

.....
ΕΠΙΘΕΤΑ ΣΕ -ος / κλίση με αρσενικό ουσιαστικό – πληθυντικός

Υπάρχουν και παράξενοι και ερωτευμένοι και μικροσκοπικοί καρχαρίες.

Οι ερωτευμένοι...

Λίγο πριν από την επίθεση...

Ο σφυροκαρχαρίας.
Τα μάτια του είναι στις δύο άκρες του κεφαλιού του.

Ο πιο μικρός καρχαρίας είναι μόλις 20 πόντους.

Τι είναι;

Κινητός ικανός, άγριος και τρομερός,
όλοι στο βυθό με τρέμουν,
μόλις με δουν δρόμο παίρνουν.

2. Τι γνωρίζεις για το λευκό καρχαρία;

Διάβασε δυνατά τις πληροφορίες, αλλά εσύ μίλησε για... πολλούς λευκούς καρχαρίες, όπως στο παράδειγμα.

✓ Καμιά φορά ακούμε για επίθεση ..... **λευκών καρχαριών** ..... σε ανθρώπους...

Καμιά φορά ακούμε για επίθεση λευκού καρχαρία σε ανθρώπους. Είναι πράγματι τόσο επικίνδυνος ο λευκός καρχαρίας, όσο έχουμε δει στο σινεμά; Ο λευκός καρχαρίας έχει μήκος πάνω από 6 μέτρα και ζυγίζει πάνω από 2 τόνους. Είναι πολύ ευκίνητος και μπορεί να πηδήξει έξω από το νερό. Γνωρίζουμε λίγα πράγματα για το λευκό καρχαρία. Δεν ξέρουμε ακόμα πού γεννιέται και πού πεθαίνει. Το χρώμα του λευκού καρχαρία δε φαίνεται στο νερό και έτσι μπορεί να πλησιάσει κρυφά το θύμα του. Η μυρωδιά του αίματος τραβάει το λευκό καρχαρία και καμιά φορά επιτίθεται σε πληγωμένους κολυμβητές. Άλλες φορές ο λευκός καρχαρίας μπερδεύει τους ανθρώπους με τις φώκιες, που είναι το αγαπημένο του φαγητό. Πάντως οι επιθέσεις του λευκού καρχαρία σε ανθρώπους είναι σπάνιες.

1. Καμιά φορά ακούμε για επίθεση ..... **λευκών καρχαριών** ..... σε ανθρώπους. Είναι πράγματι τόσο ..... οι ..... , όσο έχουμε δει στο σινεμά;
2. .... έχουν μήκος πάνω από 6 μέτρα και ζυγίζουν πάνω από 2 τόνους. Είναι πολύ ..... και μπορούν να πηδήξουν έξω από το νερό.
3. Γνωρίζουμε λίγα πράγματα για ..... . Δεν ξέρουμε ακόμα πού γεννιούνται και πού πεθαίνουν.
4. Το χρώμα ..... δε φαίνεται στο νερό και έτσι μπορούν να πλησιάσουν κρυφά το θύμα τους.
5. Η μυρωδιά του αίματος τραβάει ..... και καμιά φορά επιτίθενται σε πληγωμένους κολυμβητές. Άλλες φορές ..... μπερδεύουν τους ανθρώπους με τις φώκιες, που είναι το αγαπημένο τους φαγητό. Πάντως οι επιθέσεις ..... σε ανθρώπους είναι σπάνιες.

ΩΡΑΙΟΣ - ΩΡΑΙΑ - ΩΡΑΙΟ

Δες πώς κλίνουμε το επίθετο **ΩΡΑΙΟΣ**:

	 -ος	 -α	 -ο
επίθετο			
Ονομαστική	ο ωραίος	η ωραία	το ωραίο
Γενική	του ωραίου	της ωραίας	του ωραίου
Αιτιατική	τον ωραίο	την ωραία	το ωραίο
πληθυντικός			
Ονομαστική	οι ωραίοι	οι ωραίες	τα ωραία
Γενική	των ωραίων	των ωραίων	των ωραίων
Αιτιατική	τους ωραίους	τις ωραίες	τα ωραία

3. Συμπλήρωσε το θηλυκό γένος.

Κοίταξε πρώτα τους πίνακες που μιλάνε για τα θηλυκά σε **-Α** και **-Η**.

1. ένας τεράστιος λάκκος	➔	μια ..... λακκούβα
2. ένα τυχαίο γεγονός	➔	μια ..... συνάντηση
3. ένας άδειος κουβάς	➔	μια ..... τσάντα
4. ένας κομψός κύριος	➔	μια ..... κυρία
5. ένα χρυσό δαχτυλίδι	➔	μια ..... αλυσίδα
6. ένας μέτριος μαθητής	➔	μια ..... μαθήτρια
7. ένας πικρός καφές	➔	μια ..... σοκολάτα
8. ένας ώριμος καρπός	➔	μια ..... μπανάνα
9. ένας άγριος ρινόκερος	➔	μια ..... λεοπάρδαλη
10. ένας τέλειος πίνακας	➔	μια ..... ζωγραφιά

4. Η κοπέλα με το κινητό

Βάλε τα επίθετα στο σωστό τύπο.

Δίπλα στη Μαρίνα και τον Πέτρο, στη σκιά μιας ..... (τεράστιος) ομπρέλας, κάθεται μια ..... (ωραίος) (νέος) κοπέλα. Δυστυχώς, είναι λίγο ..... (ενοχλητικός); μιλάει συνεχώς σ' ένα ..... (παρδαλός) κινητό με ..... (γαλάζιος) αστεράκια. Τα παιδιά ξέρουν πια όλα τα μυστικά της. Στην αρχή, η Μαρίνα και ο Πέτρος ήταν ..... (περίεργος) και άκουγαν με ..... (μεγάλος) προσοχή. Αλλά σιγά σιγά οι ..... (ερωτικός) περιπέτειες της ..... (μυστηρίου) κοπέλας άρχισαν να γίνονται ..... (βαρετός). Τώρα, κάθε φορά που πιάνει το ..... (αγαπημένος) της κινητό, τα παιδιά τής ρίχνουν μια ..... (άγριος) ματιά, παίρνουν τα ακουστικά τους και βάζουν μια κασέτα με ..... (δυνατός) μουσική.

5. Η χελώνα και τα χελωνάκια

Διάβασε το κείμενο και μετά ξαναγράψε τις προτάσεις βάζοντας τη φράση **ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΧΕΛΩΝΑ** στο σωστό τύπο όπως στο παράδειγμα.

Όταν η παραλία είναι ήσυχη και σκοτεινή, η χελώνα βγαίνει από τη θάλασσα. Εκεί που αρχίζει η βλάστηση η χελώνα σκάβει ένα λάκκο. Εκεί μέσα γεννάει περίπου 120 αυγά, που μοιάζουν με μπάλες του πινγκ πονγκ. Όταν τελειώσει, σκεπάζει τη φωλιά με άμμο. Μετά γυρίζει στη θάλασσα.

Μετά από 55 μέρες τα μικρά χελωνάκια σκάνε τα αυγά. Χρειάζονται 3-4 μέρες για να βγουν από τη φωλιά. Μόλις βγουν, πηγαίνουν προς τη θάλασσα. Βγαίνουν τη νύχτα, που έχει ψύχρα, και πηγαίνουν προς το πιο φωτεινό μέρος, που είναι η θάλασσα. Μόλις μπει στη θάλασσα το μικρό χελωνάκι, αρχίζει να κολυμπάει προς τα βαθιά – αν δεν το πιάσει κανένας γλάρος...

✓ Αν είσαι τυχερός, μπορεί να συναντήσεις μία όταν κολυμπάς.

➔ Αν είσαι τυχερός, μπορεί να συναντήσεις μια θαλάσσια χελώνα όταν κολυμπάς.

1. Είναι πολύ καλή κολυμβήτρια και κολυμπάει σαν να πετάει, με ταχύτητα ως 70 χλμ./ώρα.

➔ .....

2. Οι πιο μεγάλες έχουν μήκος πάνω από 2 μέτρα και βάρος 500-600 κιλά.

➔ .....

3. Οι πρόγονοί τους ήταν τεράστιες χελώνες που έγιναν θαλάσσιες την εποχή των δεινοσαύρων.

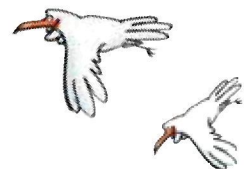
➔ .....

4. Γεννάει τα αυγά της σε ζεστές παραλίες και τα θάβει στην άμμο.

➔ .....

5. Όταν τα μικρά της βγαίνουν από το αυγό πρέπει να μπουν γρήγορα στη θάλασσα, για να μην τα φάνε οι γλάροι.

➔ .....

Δες πώς κλίνουμε το επίθετο **ΓΛΥΚΟΣ**:

επίθετο	άνδρας -ός	γυναίκα -ιά	παιδί -ό
Ονομαστική	ο γλυκός	η γλυκιά	το γλυκό
Γενική	του γλυκού	της γλυκιάς	του γλυκού
Αιτιατική	τον γλυκό	τη γλυκιά	το γλυκό
πληθυντικός			
Ονομαστική	οι γλυκοί	οι γλυκές	τα γλυκά
Γενική	των γλυκών	των γλυκών	των γλυκών
Αιτιατική	τους γλυκούς	τις γλυκές	τα γλυκά

ΠΡΟΣΕΞΕ!

η ξανδιά   οι ξανδιές
η ξανθή   οι ξανθές

6. Συμπλήρωσε τις καταλήξεις.

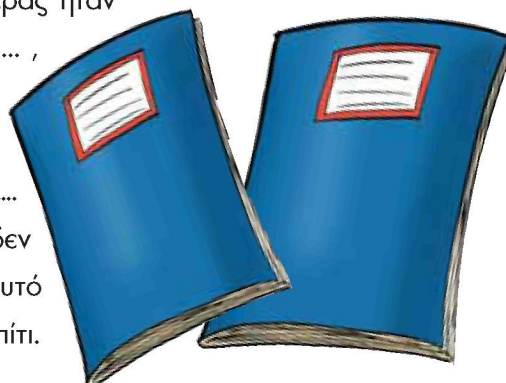

1. Της αρέσουν όλες οι γλυκ..... γεύσεις, γι' αυτό τρώει και παχαίνει.
2. Η πέστροφα είναι ψάρι του γλυκ..... νερού.
3. Παραγγείλατε δύο γλυκ..... καφέδες; Ορίστε!
4. Ο σολομός γεννάει τα αυγά του στα γλυκ..... νερά των ποταμών.
5. Στη γειτονιά μας ζει μια φτωχ..... οικογένεια με 6 παιδιά.
6. Παλιά η Ισπανία ήταν μια φτωχ..... χώρα.
7. Η κοπέλα δεν είναι ξανθι..... , αλλά βάφει τα μαλλιά της ξανθ..... .
8. Πέρασαν από δω δυο ξανθ..... τουρίστριες που σε έψαχναν.
9. Μη φοβάσαι τη γάτα! Δεν είναι κακ..... . Θέλει μόνο παιχνίδι.

7. Ο Τοτός γράφει έκθεση με θέμα: «Μια φτωχή οικογένεια».

Συμπλήρωσε με το **ΦΤΩΧΟΣ, ΦΤΩΧΗ/-ΙΑ, ΦΤΩΧΟ**.

Ήταν κάποτε μια ..... οικογένεια. Ο πατέρας ήταν ..... , η μητέρα ήταν ..... , τα παιδιά ήταν ..... . Ζούσαν σε μια ..... χώρα, στο ..... σπίτι ενός ..... δείου τους μαζί με άλλους ..... συγγενείς. Το αγόρι τους ήταν πολύ ..... και δεν είχε δικά του τετράδια. Εγώ του έδωσα τα δικά μου. Γι' αυτό σήμερα δεν έχω γράψει τις εργασίες που είχαμε για το σπίτι.

8. Τη χτύπησε ο ήλιος...

Καμιά φορά η Μαρίνα κάθεται πολλές ώρες στον ήλιο και... μάλλον ζαλίζεται λιγάκι! Διάβασε τι έγραψε στο ημερολόγιό της και διόρθωσε τα τρελά επίθετα. Βάλε ένα επίθετο που ταιριάζει.

Κοιμήθηκα λίγο και είδα ένα τρομερό όνειρο...
Η παραλία ήταν γλυκιά και η άμμος φρέσκια και νόστιμη! Γύρω γύρω υπήρχαν χαρούμενα δέντρα. Όλες οι ομπρέλες ήταν χρυσές και οι άνθρωποι ασμένιοι. Τα παιδιά έπαιζαν μέσα στα μεγάλα νερά με ρηκούς κουβάδες και όλα φορούσαν γρήγορα καπέλα. Εγώ έπινα μια καυτή πορτοκαλάδα και ο Πέτρος έτρωγε ένα πλαστικό παγωτό. Η κρύα κοπέλα με το αλμυρό κινητό δε μιλούσε. Αυτό μ' έκανε να ξυπνήσω...

Η παραλία ήταν ..... και η άμμος ..... ζεστή και κατάλευκη! Γύρω γύρω .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Πώς είναι; Περιγράψω την εμφάνιση!

α. Σε ποιο σώμα ταιριάζουν τα κεφάλια; Ένωσέ τα!

β. Περιγράψτε τα τέσσερα παιδιά. Θα σε βοηθήσουν οι λέξεις που σου δίνουμε.

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

- οβάλ • μακρόστενο
- στρογγυλό • τετράγωνο

ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ

- ίσια • σπαστά • σγουρά • κατσαρά • κοντά • μακριά • μαύρα • ξανθά • καστανά
- άσπρα • γκριζα

ΤΟ ΣΩΜΑ

- χοντρό • αδύνατο • λεπτοκαμωμένο • λεπτό • πλαδαρό • γυμνασμένο • ψηλό • κοντό

ΤΟ ΝΤΥΣΙΜΟ

- μοντέρνο • κλασικό • κομψό • λεπτό • απλό

γ. Περιγράψτε τώρα κάποιο φίλο σου ή συμμαθητή σου και ζωγράψέ τον. Γράψε για το πρόσωπό του, τα μάτια του, τα μαλλιά του, το σώμα του, τι φοράει συνήθως, αν έχει κάποιο χαρακτηριστικό ή κάποια συνήθεια και ό,τι άλλο θέλεις. Στο τέλος ζήτησε από τους συμμαθητές σου να καταλάβουν ποιο παιδί εννοείς.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

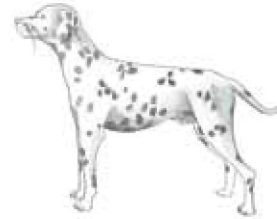

10. Έχασα το φίλο μου!

Φαντάσου ότι έχασες το ζώάκι σου και κάνε μια μικρή περιγραφή για να το ξαναβρείς.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΕΠΙΘΕΤΑ ΣΕ -ος / επίθετα για το χαρακτήρα και τη συμπεριφορά

11. Πώς είναι; Περιγράψω το χαρακτήρα!

α. Διάβασε τι γράφει η Μαρίνα για τα παιδιά που έκανε παρέα το καλοκαίρι και βρες ποιος είναι ποιος.

.....

.....

.....

.....

Ο Λέο είναι αρχηγός της παρέας. Είναι δραστήριος και δυναμικός, φιλικός με όλους. Προτείνει άγνωστα παιχνίδια, σχεδιάζει περιπέτειες. Είναι πολύ αγαπητός σε όλους.

Τον Πέτρο τον ξέρω πολλά χρόνια και είμαστε πολύ φίλοι. Καμιά φορά όμως μου τη δίνει. Είναι απαιτητικός, πειράζει τα πράγματα των άλλων και γίνεται σπαστικός.

Το Γιάννη τον λυπάμαι λίγο, γιατί γίνεται γελοίος. Από τότε που η Μαρία τού έβγαλε ένα αγκάδι από αχινό από το πόδι του, λέει σε όλους ότι είναι ερωτευμένος μαζί της. Στη Μαρία όμως δε λέει τίποτα. Όταν τη βλέπει, προσπαθεί να δείξει πόσο δυνατός και θαρραλέος είναι. Κάνει βουτιές από τους βράχους, παίρνει τη μηχανή του αδερφού του κτλ.

Η Ανίτα θέλει να τα έχει καλά με όλους. Είναι λίγο «κόλακας». Μας κάνει κομπλιμέντα, αλλά πολλές φορές λέει χαζομάρες. Εμένα μου λέει ότι μοιάζω με την Μπρίτνεϊ Σπίαρς!! Μας φέρνει γλυκά, μας κερνάει παγωτό. Είναι πάντα ευγενική, δε λέει ποτέ όχι.

Το Βασίλη τον φωνάζουμε «μεγάλε». Είναι πολύ περήφανος και θέλει να είναι πρώτος σε όλα. Όταν τον περνάει κάποιος, κτρινίζει από το κακό του!

β. Χώρισε τα επίθετα που δηλώνουν το χαρακτήρα των παιδιών σε θετικά (+) και αρνητικά (-):

(-) γελοίος

.....
.....
.....
.....
.....
.....

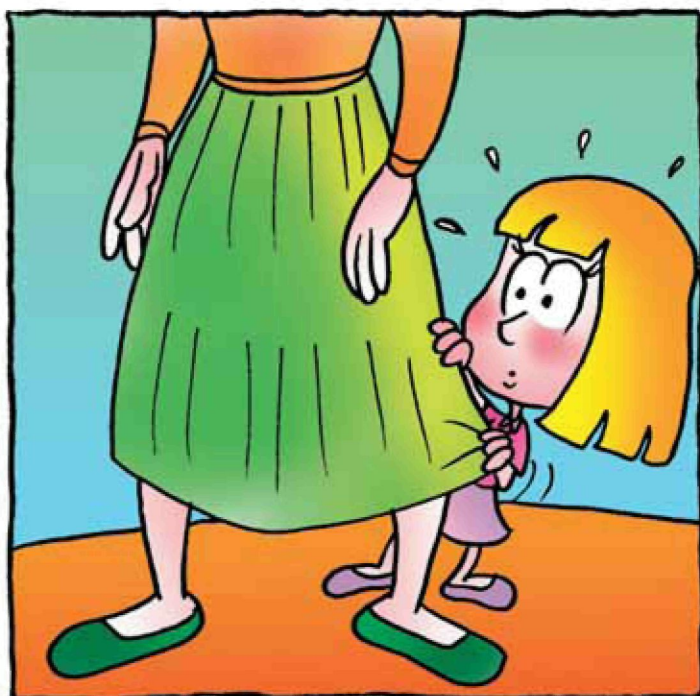
(+) φιλικός

.....
.....
.....
.....
.....
.....

12. Σε ποια πρόταση ταιριάζουν τα επίθετα;

• ανήσυχος • ντροπαλός • τρυφερός • περήφανος • επιδεικτικός

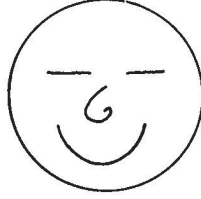
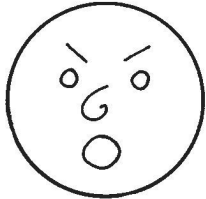
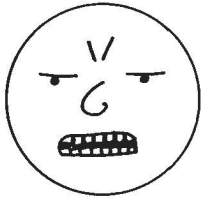
1. Η Ελένη είναι πολύ ..... με το μικρό της αδερφούλη. Του μιλάει γλυκά, του δίνει ό,τι παιχνίδι θέλει να παίξει και τον προστατεύει.
2. Η μαμά παίρνει τηλέφωνο τον μπαμπά εδώ και ώρα και δεν τον βρίσκει. Τη βλέπω πολύ .....
3. Την πρώτη χρονιά που πήγα σχολείο, είχα ένα συμμαθητή πολύ ..... Μάλωνα με όλα τα παιδιά, κλοτσούσε και τραβούσε μαλλιά.
4. Καλέ, γιατί η αδελφή σου είναι τόσο ..... ; Απ' όταν ήρδαμε δε μας είπε ούτε μια κουβέντα.
5. «Μπράβο, Γιώργο! Κατάφερες να φτιάξεις μόνος σου ένα παζλ με 500 κομμάτια;» Ο Γιώργος νιώθει .....

13. Πώς πάνε τα κέφια;

α. Μάλλον δεν έχουν όλοι τους την ίδια διάθεση... Διάλεξε το επίθετο και γράψε τις λεζάντες.

- λυπημένος
- φοβισμένος
- θυμωμένος
- χαρούμενος
- αηδιασμένος

.....

.....

.....

.....

.....

β. Γράψε προτάσεις όπως στο παράδειγμα.

- ο πατέρας
- ο πελάτης
- ο σκύλος
- ο μαθητής
- ο εργάτης
- ο καθηγητής
- ο διευθυντής

- απογοητευμένος
- χορτασμένος
- ικανοποιημένος
- ευχαριστημένος
- δυσανεστημένος
- στενοχωρημένος
- θυμωμένος

- η εταιρεία του κέρδισε αρκετά χρήματα
- το ραδιόφωνο που αγόρασε δε λειτουργεί
- δούλεψε καλά και τελείωσε γρήγορα
- δεν τα πήγε καλά στο διαγώνισμα Φυσικής
- κανένας δεν έγραψε τις ασκήσεις του
- έφαγε μπόλικο κρέας
- ο γιος του πήρε το αυτοκίνητο

✓ Ο πατέρας είναι θυμωμένος, γιατί ο γιος του πήρε το αυτοκίνητο.

1. ....
.....
.....
2. ....
.....
.....
3. ....
.....
.....
4. ....
.....
.....
5. ....
.....
.....
6. ....
.....
.....

14. Δύο τεστ προσωπικότητας

α. Πόσο καλός φίλος είσαι;

Απάντησε με **ΝΑΙ** ή **ΟΧΙ** στις παρακάτω ερωτήσεις και θα μάθεις!

- A.** Διατάζεις τους φίλους σου, παίρνεις τα πράγματά τους;   Ναι Όχι
- B.** Κάνεις καβγάδες, σπρώχνεις τους άλλους, λες άσχημα πράγματα, ρίχνεις άγριες ματιές;   Ναι Όχι
- Γ.** Σκέφτεσαι μόνο τον εαυτό σου, δεν περιμένεις τη σειρά σου, δε δίνεις πράγματα;   Ναι Όχι
- Δ.** Δεν αφήνεις τους άλλους να κάνουν τη δουλειά τους, δε συνεργάζεσαι καλά στην ομάδα;   Ναι Όχι
- Ε.** Καταλαβαίνεις τους φίλους σου, καταλαβαίνεις τα συναισθήματά τους, περιμένεις τη σειρά σου;   Ναι Όχι
- ΣΤ.** Συνεργάζεσαι καλά σε ομάδες, βοηθάς να γίνουν πράγματα;   Ναι Όχι

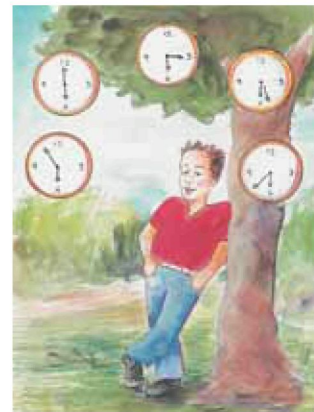
Αν απάντησες **Ναι στο Α και στο Β**, τότε είσαι προκλητικός και επιθετικός με τους φίλους σου. Αν απάντησες **Ναι στο Γ και στο Δ**, δεν είσαι πολύ συνεργάσιμος με τους φίλους σου, είσαι λίγο εγωιστής. Αν απάντησες **Ναι στο Ε και στο Ζ**, είσαι ευαίσθητος και συνεργάσιμος με τους φίλους σου.

β. Πόσο υπομονετικός είσαι;

Απάντησε σε κάθε ερώτηση διαλέγοντας ένα από τα ακόλουθα:

1. Σε πειράζει να περιμένεις τους άλλους;
2. Πόσο συχνά κάνεις τους άλλους να περιμένουν;
3. Είσαι στη στάση και περιμένεις λεωφορείο. Αρχίζεις μετά από 10 λεπτά να ψάχνεις για ταξί;
4. Είσαι στην ουρά και περιμένεις τη σειρά σου. Προσπαθείς να μπεις πιο μπροστά από τους άλλους;
5. Η μητέρα σου ετοιμάζει το φαγητό. Πόσο συχνά ανοιγοκλείνεις την κατσαρόλα ή ρωτάς τη μητέρα σου πότε θα είναι έτοιμο;
6. Πόσο συχνά συμβαίνει να μην περιμένεις ένα φίλο σου στο ραντεβού σας;

Πρόσθεσε τώρα τη βαθμολογία σου και δες πόσο υπομονετικός είσαι:

- 6-12 βαθμοί:** Είσαι αρκετά υπομονετικός/-ή. Μπράβο σου!
- 13-17 βαθμοί:** Είσαι μέτρια υπομονετικός/-ή. Κάνε ακόμα μια προσπάθεια.
- 18-24 βαθμοί:** Είσαι τελείως ανυπόμονος/-η. Μάθε να περιμένεις.

15. Η μοιραία!

Διάβασε το κείμενο και μετά περιγράψε έναν άνθρωπο που αντιπαθείς ή έναν που συμπαθείς!

Είναι φίλες. Τη μια τη λένε Ελένη και έμεινε Ελένη. Την άλλη τη λένε Ελένη και έγινε Λελέ. Η Ελένη είναι καλή. Η Λελέ είναι σαχλή. Η Ελένη είναι νόστιμη και δε νομίζει πως μπορεί να γίνει εξαιτίας της ξανά ο Τρωικός. Η Λελέ όμως το νομίζει. Η ωραία Λελέ – έτσι δέλει να τη λένε!

Είναι μοιραία. Ξυρίζει τα φρύδια της. Ύστερα παίρνει ένα κατάμαυρο μολύβι και ζωγραφίζει κάτι φρύδια σαν της Λιζ Τέιλορ. Κάτω απ' τα φρύδια της τα μάτια της τα κρατά πάντα ακίνητα και πάντα να κοιτούν στο ίδιο μέρος βαδυστόχαστα. Αφήνει τα μαλλιά της να μακραίνουν και να κρέμονται ίσια μέχρι τους ώμους. Πότε πότε πέφτουν και κλείνουν το ένα μάτι της σαν κουρτίνα και τότε τινάζει το κεφάλι και τα ρίχνει πίσω. Περπατά αργά. Μιλá αργά. Σηκώνει το χέρι της αργά και κοιτά το χέρι της αργότερα.

Τη ρωτάς: Λελέ, σου αρέσουν οι κεφτέδες;

Σκέφτεται. Ύστερα κοιτά τον ουρανό σαν κότα που ρούφηξε νερό και δέλει να το καταπιεί. Ύστερα κατεβάζει το κεφάλι αργά, τινάζει το μαλλί αργά, γυρίζει το κεφάλι της αργότερα, σε κοιτά στα μάτια και σου λέει βαρυσήμαντα: Νννναι!

Σπάνια χαμογελά. Πιο σπάνια μιλά. Είναι βαρύγδουπη, θανάσιμη, με δυο λόγια «μοιραία». Κανείς δεν μπορεί να της βγάλει απ' το μυαλό την ιδέα ότι είναι τύπος «βαμπ» του κινηματογράφου. Εγώ, πάντως, κάνω υπομονή και προσπαδώ να τη φέρω στα λογικά της – ν' αφήσει τα κινηματογραφικά, να γίνει άνθρωπος.

Σειρά σου τώρα...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

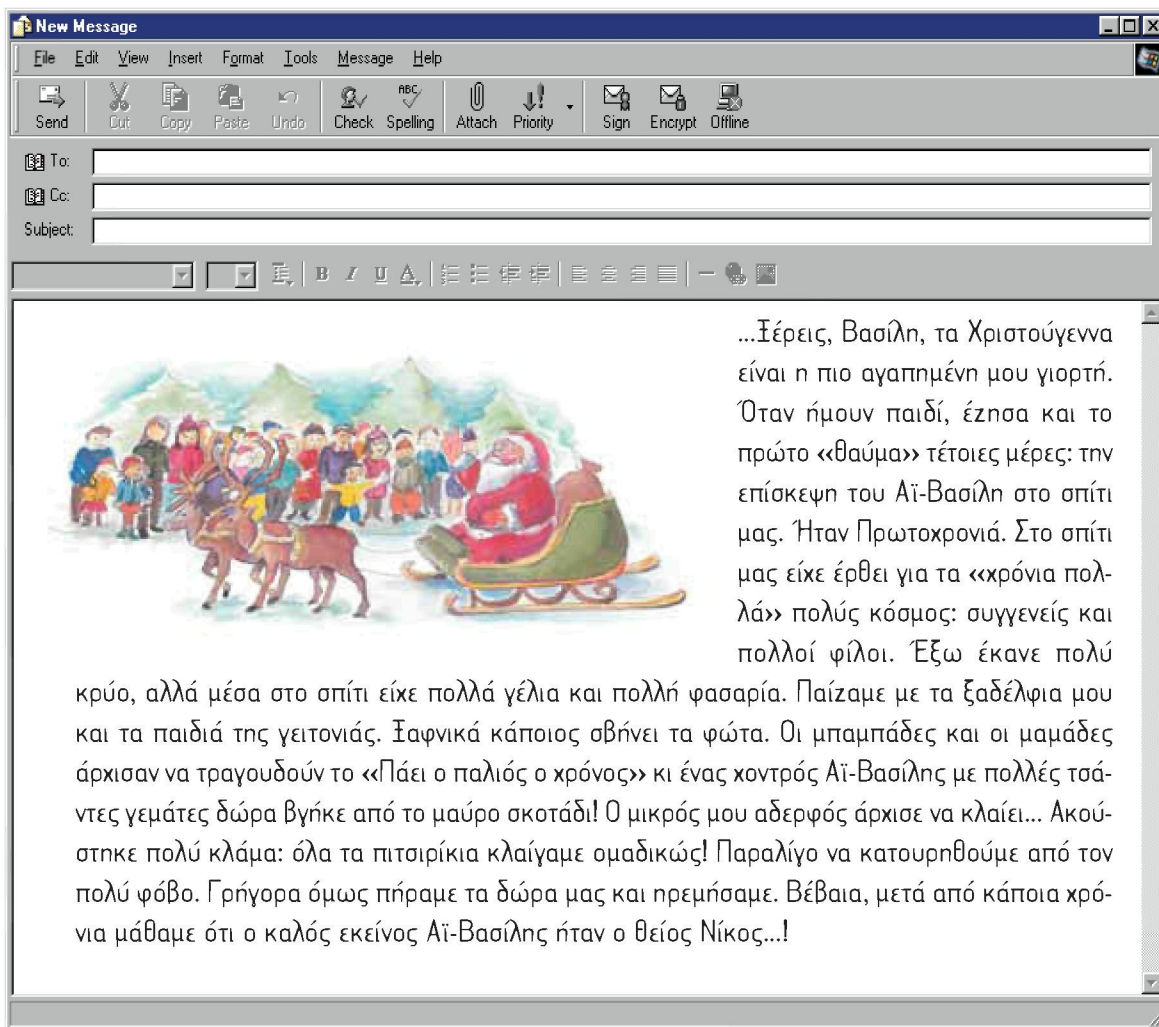
.....

.....

.....

16. Ο Αϊ-Βασίλης ολοζώντανος!

Πλησιάζουν Χριστούγεννα και ο Πέτρος στέλνει στο Βασίλη μια φοβερή ηλεκτρονική κάρτα με τα «χρόνια πολλά». Του γράφει και για ένα... θαύμα που έζησε όταν ήταν μικρός.

Μάζεψε όλα τα ΠΟΛΥΣ, ΠΟΛΛΗ, ΠΟΛΥ από το κείμενο και γράψε τα μαζί με το ουσιαστικό τους.

✓ χρόνια πολλά

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

ΠΟΛΥΣ - ΠΟΛΛΗ - ΠΟΛΥ

Δες πώς κλίνουμε το επίθετο ΠΟΛΥΣ:

ΕΙΚΟΝΑ	ο	πολύς	η	πολλή	το	πολύ
Ονομαστική	ο	πολύς	η	πολλή	το	πολύ
Γενική	του	πολύ	της	πολλής	του	πολύ
Αιτιατική	τον	πολύ	την	πολλή	το	πολύ
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ	οι	πολλοί	οι	πολλές	τα	πολλά
Ονομαστική	οι	πολλοί	οι	πολλές	τα	πολλά
Γενική	των	πολλών	των	πολλών	των	πολλών
Αιτιατική	τους	πολλούς	τις	πολλές	τα	πολλά

Πολύς κόσμος μες στην πόλη,
αυτοκίνητα **πολλά**.

Πολλή κίνηση στους δρόμους
και **πολλά** τα μαγαζιά!

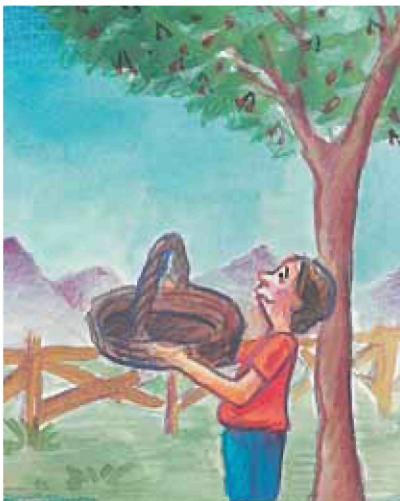
17. Συμπλήρωσε με το ΠΟΛΥΣ, ΠΟΛΛΗ, ΠΟΛΥ.

Έξω έκανε ..... κρύο. Μέσα στο σπίτι ήταν ..... συγγενείς και ..... παιδιά. Τα πιτσιρίκια έκαναν ..... φασαρία και έτρωγαν ..... γλυκά. Ο Αϊ-Βασίλης είχε ..... σάκους με ..... λιχουδιές και ..... παιχνίδια μέσα.

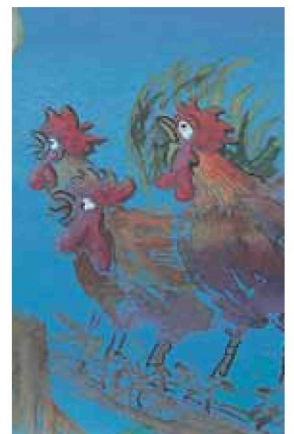

18. Βάλε το ΠΟΛΥΣ, ΠΟΛΛΗ, ΠΟΛΥ στις παροιμίες.

✓ Όπου λαλούν ..... **πολλοί** ..... κοκόροι αργεί να ξημερώσει.

1. Όποιος γυρεύει τα ..... χάνει και τα λίγα.
2. Τα ..... λόγια είναι φτώχεια.
3. .... κακό για το τίποτα.
4. Όπου ακούς ..... κεράσια κράτα και μικρό καλάθι.
5. .... λόγια πες, ψέματα μην πεις.
6. Το ..... το «κύριε ελέησον» το βαριέται κι ο παπάς.

19. ΠΟΛΛΟΙ, ΠΟΛΛΗ ή ΠΟΛΥ;

1. Στην Αυστραλία τα Χριστούγεννα κάνει ..... ζέστη.
2. Στην Ανταρκτική κάνει πάντα ..... κρύο.
3. Στις γιορτές μ' αρέσει να έρχονται ..... φίλοι στο σπίτι και να κάνουμε ..... φασαρία.
4. Τα Χριστούγεννα ..... τουρίστες επισκέπτονται τη Φινλανδία, τη χώρα του Αϊ-Βασίλη.
5. .... άνθρωποι στις γιορτές πίνουν ..... κρασί και ..... μπίρα.

Η αλεπού έλεγε μια φορά:

- Του χρόνου θα γίνουν **πολλά** σύκα.
- Πού το ξέρεις;
- Γιατί τα αγαπάει **πολύ** η κοιλιά μου.

20. Αμάν, πάλι Χριστούγεννα...

Σε πολλούς ανθρώπους αρέσουν τα Χριστούγεννα, αλλά όχι σε όλους... Στον πατέρα του Λέο δεν αρέσουν πολύ. Συμπλήρωσε: ΠΟΛΛΗΣ ή ΠΟΛΥΣ;

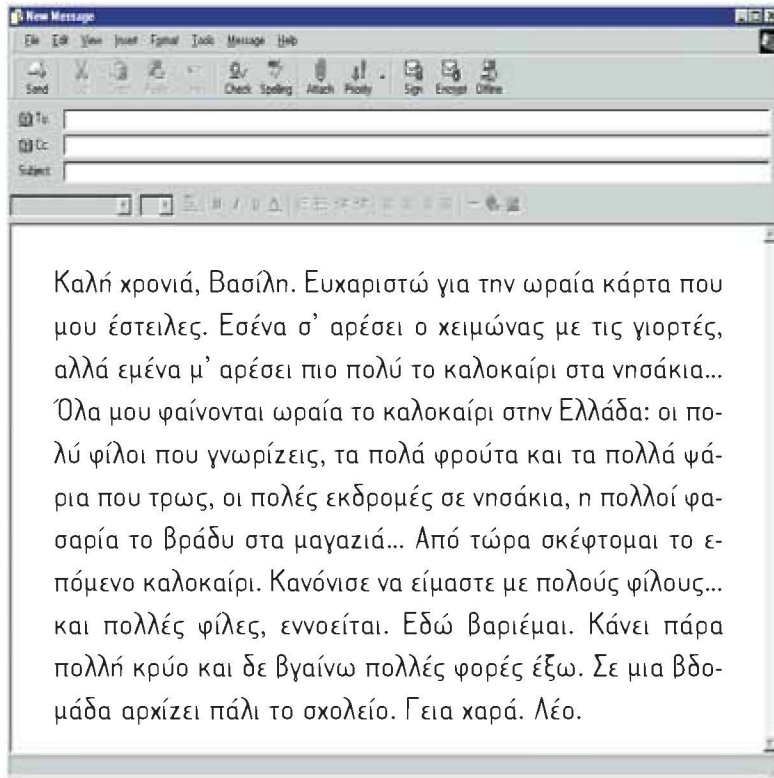

Γίνεται ..... λόγος για τα Χριστούγεννα στη Γερμανία, αλλά εμένα μ' ενοχλούν ο ..... κόσμος και ο ..... δόρυβος στους δρόμους και τα καταστήματα. Λόγω της ..... κίνησης στους δρόμους κάνουμε πολλή ώρα για να πάμε κάπου. Εμείς έχουμε μια ταβέρνα και αυτές τις ημέρες λόγω της ..... πελατείας κουραζόμαστε πάρα πολύ.

21. Μπορείς να διορθώσεις τα λάθη του Λέο;

Ο Λέο απαντά στο φίλο του το Βασίλη. Ξέρει ελληνικά, αλλά η ορθογραφία του επιθέτου **ΠΟΛΥΣ, ΠΟΛΛΗ, ΠΟΛΥ** είναι πολύ δύσκολη και κάνει λάθη.

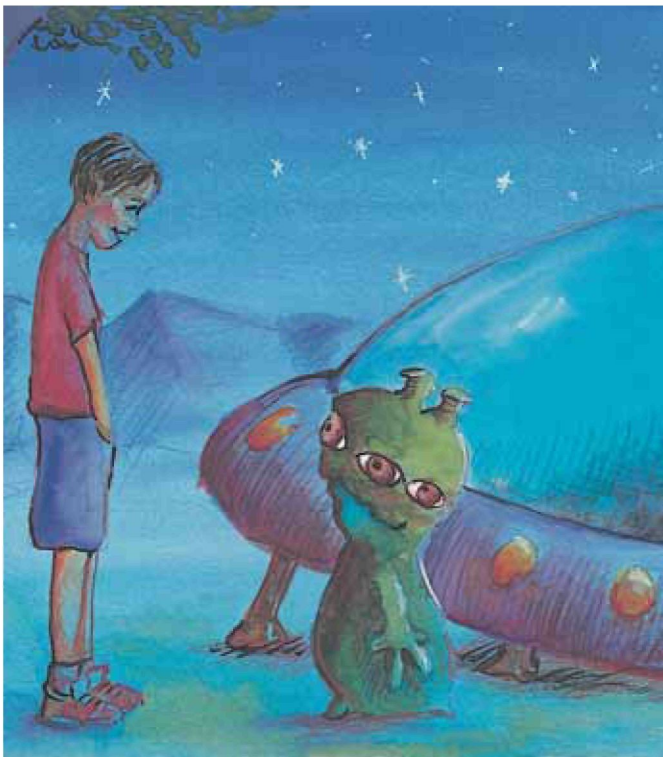

Το πολύς με πόσα λάμδα να το γράψω; Τι μπελάς! Οι πολλοί, οι πολλές με δύο και με δύο τα πολλά κι η πολλή η φασαρία δύο λάμδα στη σειρά. Ένα λάμδα όμως θα βάλω με το ύψιλον μαζί, ξέρω δύο τέτοιες λέξεις το πολύς και το πολύ.

22. Μια πολύ... εξωγήινη συνάντηση!

Εσύ τι άλλο θα ρωτούσες τον εξωγήινο; Χρησιμοποίησε πολλές φορές το επίθετο **ΠΟΛΥΣ**.

Ήταν η πρώτη μου συνάντηση με εξωγήινο. Ένιωθα πολλή έκπληξη, πολύ φόβο, αλλά βέβαια είχα και πάρα πολλές ερωτήσεις:

– Γεια σου, φίλε. Καλωσόρισες στην πολυαγαπημένη Γη μας! Είναι πολύ μακριά ο πλανήτης σου;

– Ζούνε εκεί .....

– .....

– .....

– .....

– Χάρηκα πολύ για τη γνωριμία. Γεια σου.

23. Εξυπνότατη και πεντακάθαρη!

Στην πολυκατοικία του Πέτρου γίνονται καμιά φορά καβγάδες. Σήμερα, πρωί πρωί, να τι άκουσε ο Πέτρος στο διάδρομο...

Κυρία Μαρία: Βλέπεις τι έκανε η ζαβολιάρρα γάτα σου στο καινούργιο χαλάκι μου;

Κυρία Σοφία: Η γάτα μου το έκανε; Αποκλείεται. Η Σουσου είναι η πιο καθαρή γάτα του κόσμου. Δεν κοιτάς τη δικιά σου, που είναι πανάσχημη και καταβρόμικη...

Κυρία Μαρία: Σιγά την πεντακάθαρη γάτα σου. Που τριγυρνάει όλη την ημέρα στους δρόμους και παίζει με τα χρώματα.

Κυρία Σοφία: Έτσι ε, κουτσομπόλα! Εσύ φυσικά, σαν τεμπέλα που είσαι, έχεις χρόνο να χαζεύεις τις γάτες της γειτονιάς. Και τι σε νοιάζει η γάτα μου; Γιατί δεν κοιτάς τη δικιά σου, που είναι ηλίθια και πανάσχημη;

Κυρία Μαρία: Είπες ηλίθια και πανάσχημη τη γάτα μου, την εξυπνότερη και ομορφότερη του κόσμου;

αναγνώριση των επιθέτων

α. Πώς είναι οι γάτες τους;

	Γνώμη της κυρίας Μαρίας	Γνώμη της κυρίας Σοφίας
Γάτα της κυρίας Μαρίας	.....	.....
	.....	.....
Γάτα της κυρίας Σοφίας	.....	.....
	.....	.....

τύποι υπερθετικών

β. Οι γειτόνισσες όμως υπερβάλλουν όταν μιλάνε για τις γάτες τους. Πώς λένε ότι η γάτα τους είναι...

πολύ ωραία;	.....	πολύ έξυπνη;	.....
πολύ άσχημη;	.....	πολύ βρόμικη;	.....
πολύ καθαρή;	.....	πολύ ανόητη;	.....

➤ Πώς μπορούμε να πούμε το **ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ** με τα επίθετα;

-τατος, -τατη, -τατο

φιλικότατος, εξυπνότατος, νοστιμότατος

παν- / παμ-

πανέξυπνος, πανέμορφος, πανέτοιμος, παμπάλαιος, πάμφτωχος

κατα-

κατακόκκινος, κατάλευκος, καταβρόμικος, κατακουρασμένος, καταταλαιπωρημένος

τρεις- / πεντα- / τετρα-

πεντάμορφος, τετραπέρατος, τρικούβερτος, τρισευτυχημένος

θεό-

θεόχοντρος, θεόψηλος

➤ Δεν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε όλους αυτούς τους τύπους με όλα τα επίθετα.

Π.χ. τα επίθετα σε **-μένος, -η, -ο** δεν έχουν τύπο σε **-τατος, -η, -ο**:

ευτυχησμένος πανευτυχησμένος πάρα πολύ ευτυχησμένος (αλλά όχι... ευτυχησμενότατος!)

βρόμικος καταβρόμικος πάρα πολύ βρόμικος

➤ Κάποια επίθετα έχουν **ανώμαλους τύπους** για το *πάρα πολύ*. Δε χρησιμοποιούμε συχνά αυτούς τους τύπους.

καλός, -ή, -ό	άριστος, -η, -ο
κακός, -ή, -ό	κάκιστος, -η, -ο
μικρός, -ή, -ό	ελάχιστος, -η, -ο
μεγάλος, -η, -ο	μέγιστος, -η, -ο
λίγος, -η, -ο	ελάχιστος, -η, -ο
απλός, -ή, -ό	απλούστατος, -η, -ο

Έγραψε μια άριστη έκθεση.

Αυτό είναι ένα κάκιστο παράδειγμα.

Ευτυχώς ο τοίχος είχε μόνο μια ελάχιστη σχισμή.

Με την επίσκεψή σου μας έδωσες τη μέγιστη χαρά.

Μόνο ελάχιστοι μαθητές έμειναν στην ίδια τάξη.

Σε αυτό το πρόβλημα η λύση είναι απλούστατη.

σχηματισμός υπερθετικών

24. Πώς μπορείς να πεις αλλιώς ότι...

Γράψε μόνο το επίθετο. Καμιά φορά ταιριάζουν περισσότερα από ένα επίθετα.

✓ Η άσκηση δεν έχει κανένα πρόβλημα. ➔ είναι πανεύκολη, ευκολότατη

1. Η μακαρονάδα που τρως είναι πάρα πολύ νόστιμη. ➔ .....

2. Σ' αρέσει πάρα πολύ ένα δώρο που σου κάνουνε. ➔ .....

3. Βγάζεις πάρα πολύ καλούς βαθμούς στο σχολείο. ➔ .....

4. Μια οικογένεια είναι πολύ πλούσια. ➔ .....

5. Ο φίλος σου έχει στενοχωρεθεί πάρα πολύ. ➔ .....

6. Η γειτόνισσα φορά πολύ ακριβά ρούχα. ➔ .....

7. Ο διάδρομος της πολυκατοικίας είναι πάρα πολύ βρόμικος. ➔ .....

8. Έχεις ταξιδέψει πάρα πολύ λίγες φορές με το αεροπλάνο. ➔ .....

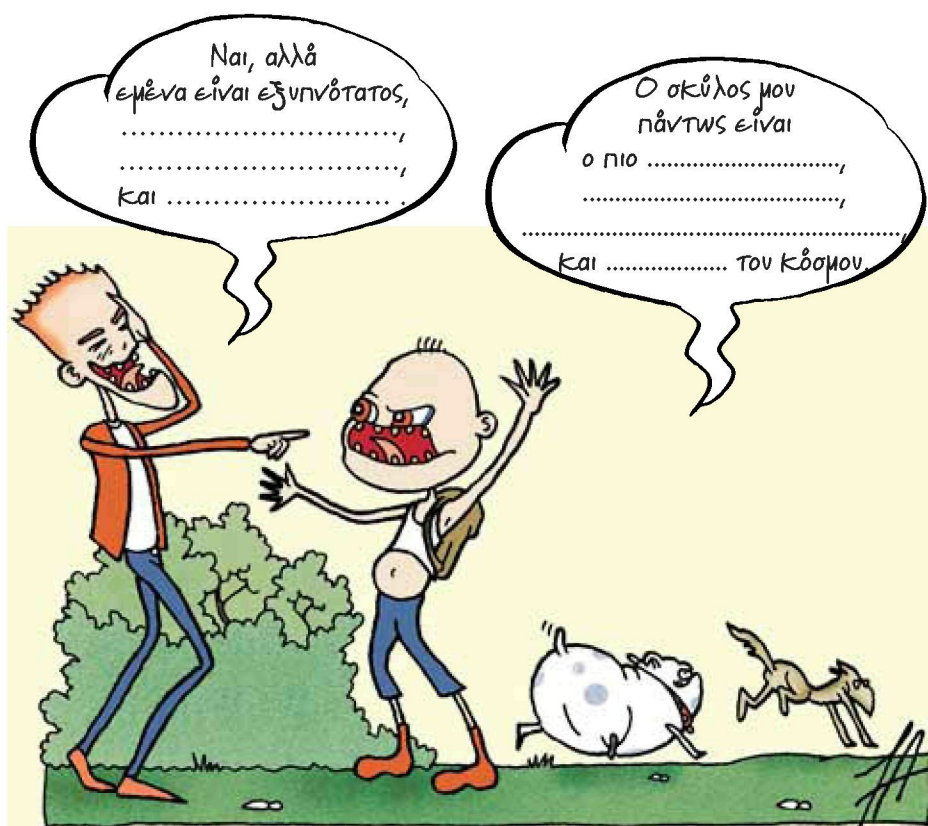
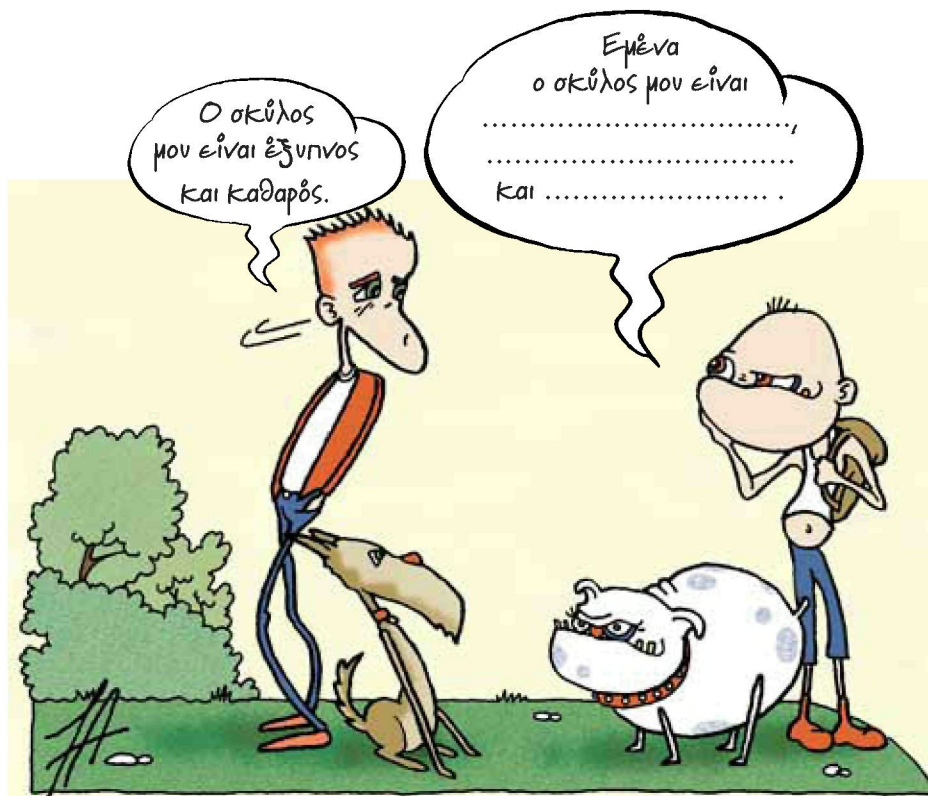
9. Μας είπε έναν πάρα πολύ παλιό μύθο. ➔ .....

10. Μια κοπέλα έχει πολύ μαύρα μαλλιά. ➔ .....

25. Σκυλο-καβγάς!

Μη νομίζεις ότι μόνο οι γιαγιάδες μαλώνουν για τα ζωάκια τους και λένε υπερβολές. Δες τι γίνεται στο πάρκο που ηγαίνουν καμιά φορά ο Πέτρος και η Μαρίνα. Μπορείς να συνεχίσεις τον καβγά;

26. Αγώνας δρόμου

α. Διάβασε το κείμενο και συμπλήρωσε τα τακτικά αριθμητικά (δηλαδή τις λέξεις που δηλώνουν τη σειρά).

Στο σχολείο του Βασιλή τα παιδιά κάνουν αγώνα δρόμου. Θα κάνουν δύο γύρους στο γήπεδο. Στην πρώτη ομάδα είναι οκτώ μαθητές.

– Εμπρός! σφυρίζει ο Κώστας, ο διαιτητής τους.

Στην αρχή τρέχουν όλοι μαζί. Μόλις αρχίζουν τη δεύτερη πλευρά του γηπέδου, σκορπίζονται.

Πρώτος ο Μιχάλης, δεύτερος ο Σταυράκης, τρίτος ο Μηνάς, τέταρτος ο Γιακουμής, πέμπτος ο Αρίστος. Οι άλλοι πολύ πίσω.

1ος ..... Μιχάλης, 2ος ..... Σταυράκης, 3ος ..... Γιακουμής,
4ος ..... Μηνάς, 5ος ..... Αρίστος. Οι άλλοι πίσω, ούτε λόγος πια.

1ος ..... Σταυράκης, 2ος ..... Μιχάλης, 3ος ..... Γιακουμής,
4ος ..... Αρίστος, 5ος ..... Μηνάς.

– 2ος ..... γύρος! φωνάζει ο διαιτητής.

1ος ..... Γιακουμής, (ο Μιχάλης τα παρατάει), 2ος ..... Σταυράκης,
3ος ..... Αρίστος, 4ος ..... Μηνάς.

Τελευταία πενήντα μέτρα.

1ος ..... Γιακουμής, 2ος ..... Σταυράκης. Στα τριάντα μέτρα όμως τον προ-
σπερνάει ο Αρίστος. Ο Σταυράκης πάει ακόμα 10 μέτρα, ύστερα τα παρατάει και βγαίνει από τη γραμμή.

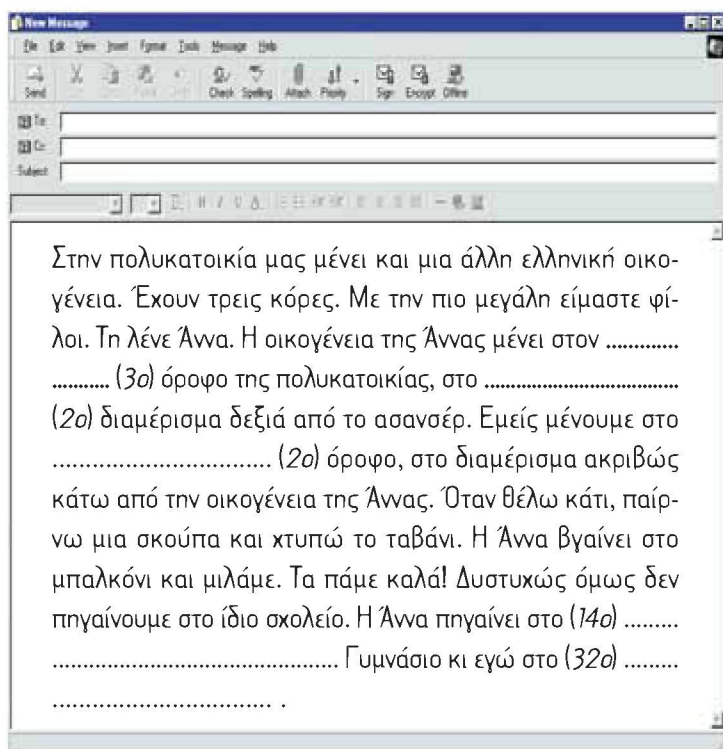
Τέρμα: πρώτος Γιακουμής, δεύτερος Αρίστος, τρίτος Μηνάς. Οι άλλοι, εκατό και πάνω μέτρα πίσω.

*Κώστας Πολίτης, Αγώνες δρόμου (διασκευή),
Η γλώσσα μου για την τρίτη δημοτικού, σελ. 41-42.*

β. Παρατήρησε την εικόνα. Σε τι διαφέρει από αυτό που λέει το κείμενο; Γράψε στην εικόνα τα ονόματα των νικητών.

27. Συμπλήρωσε τα αριθμητικά επίθετα.

Ο Λέο γράφει στη Μαρίνα για μια φίλη του Ελληνίδα που μένει στην ίδια πολυκατοικία...

- Εσύ σε ποιο σχολείο πηγαίνεις;
 .....
- Αν μένεις σε πολυκατοικία, σε ποιον όροφο μένεις;
 .....
- Είσαι το πρώτο παιδί στην οικογένειά σου;
 .....

ΤΑΚΤΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

- 1ος πρώτος, -η, -ο
 2ος δεύτερος, -η, -ο
 3ος τρίτος, -η, -ο
 4ος τέταρτος, -η, -ο
 5ος πέμπτος, -η, -ο
 6ος έκτος, -η, -η
 7ος έβδομος, -η, -ο
 8ος όγδοος, -η, -ο
 9ος ένατος, -η, -ο
 10ος δέκατος, -η, -ο
 11ος ενδέκατος, -η, -ο
 12ος δωδέκατος, -η, -ο
 13ος δέκατος τρίτος, -η, -ο
- 20ός εικοστός, -ή, -ό
 21ος εικοστός πρώτος, -η, -ο
 22ος εικοστός δεύτερος, -η, -ο
 23ος εικοστός τρίτος, -η, -ο
- 30ός τριακοστός, -ή, -ό
 31ος τριακοστός πρώτος, -η, -ο
- 40ός τεσσαρακοστός, -ή, -ό
 50ός πενηκοστός, -ή, -ό
 60ός εξηκοστός, -ή, -ό
 70ός εβδομηκοστός, -ή, -ό
 80ός ογδοηκοστός, -ή, -ό
 90ός ενενηκοστός, -ή, -ό
 100ός εκατοστός, -ή, -ό
 101ος εκατοστός πρώτος, -η, -ο
- 200ός διακοσιοστός, -ή, -ό
 201ος διακοσιοστός πρώτος, -η, -ο
- 1000ός χιλιοστός, -ή, -ό

ΠΡΟΣΕΞΕ !

- 1, 2, 3... 1000: → απόλυτα αριθμητικά
- 1ος, 2ος... : → τακτικά αριθμητικά

28. Γράψε το αριθμητικό επίθετο που χρειάζεται.

1. Έλυσα το .....^{πρώτο} (1) πρόβλημα, αλλά δεν κατάλαβα το ..... (2).
2. Στο ..... (15) Γυμνάσιο έχουν κατάληψη εδώ και τρεις εβδομάδες.
3. Ο Βαγγέλης είναι το ..... (5) παιδί της οικογένειας.
4. Ο γυμναστής μας βγήκε ..... (8) στους πανελλήνιους αγώνες στίβου.
5. Οι μαθητές της ..... (3) Λυκείου θα πάνε πενθήμερη εκδρομή στη Ρόδο.
6. Πέρυσι ήμασταν στην..... (6) Δημοτικού.
7. Ο γυμνασιάρχης του ..... (27) Γυμνασίου οργάνωσε τους ..... (1) μαθητικούς αγώνες στίβου.
8. Θα πάω για ..... (1) φορά εκδρομή με το σχολείο.
9. Προσέξτε καλά τη ..... (10) πρόταση. Έχει ένα λάθος.
10. Ο Νοέμβρης είναι ο ..... (11) μήνας του χρόνου.

Κοίτα τα βιβλία του σχολείου. Πώς γράφεται ο αριθμός της τάξης;

Πρώτη Γυμνασίου = ...

Δευτέρα Γυμνασίου = ...

Τρίτη Γυμνασίου = ...

Έτσι έγραφαν τους αριθμούς οι Αρχαίοι Έλληνες. Σύμφωνα με αυτό το σύστημα, τώρα ζούμε στον **κα' αιώνα!**

Για να διαβάζεις τα γράμματα που δηλώνουν αριθμούς, πρέπει να ξέρεις απέξω το αλφάβητο.

α' 1ος
β' 2ος
γ' 3ος
δ' 4ος
ε' 5ος
στ' 6ος
ζ' 7ος
η' 8ος
θ' 9ος

Τα γράμματα **α-θ** δηλώνουν τις μονάδες **1 ως 9**.

Πρόσεξε όμως το **δο**, που γράφεται **στ'**.

Το **ι'** δηλώνει το **10ο** και τα επόμενα γράμματα δηλώνουν τις επόμενες δεκάδες: **20ό-90ό**.

ι' 10ος
ια' 11ος
ιβ' 12ος
κ' 20ός
κα' 21ος
λβ' 32ος

Για τα επόμενα αριθμητικά συνδυάζουμε το γράμμα της δεκάδας με τα γράμματα για τις μονάδες, όπως κάνουμε όταν γράφουμε τους διψήφιους αριθμούς (10, 25, 72...).

29. Αρχαίοι - νέοι αριθμοί!

α. Ποιος θα βρει πιο γρήγορα...

- ✓ ...ποιος αριθμός είναι το κγ; το 23
- 1. ...ποιος αριθμός είναι το ιη; .....
- 2. ...ποιος αριθμός είναι το λε; .....
- 3. ...ποιος αριθμός είναι το μα; .....
- 4. ...ποιος αριθμός είναι το ξδ; .....

32 10
23

Όταν βάζουμε έναν τόνο δίπλα στο γράμμα, τότε έχουμε το **τακτικό αριθμητικό**:

$\alpha = 1$, **αλλά** $\alpha' = \text{πρώτος}$.

β. Τώρα γράψε το τακτικό αριθμητικό.

- ✓ κγ' = εικοστός τρίτος
- 1. ιη' = ...
- 2. λε' = ...
- 3. μα' = ...
- 4. ξδ' = ...

ξδ κγ ιη
μα λε

➤ Δεν κλίνουνται μόνο τα τακτικά αριθμητικά! Κλίνουνται και οι αριθμοί 1, 3, 4, και όταν είναι μόνοι τους και όταν βρίσκονται μέσα σε έναν άλλο αριθμό (π.χ. 13, 24...).

									
ένας	μία	ένα	τρεις	τρία		τέσσερις	τέσσερα		
ενός	μίας	ενός		τριών		τεσσάρων			
ένα(ν)	μία	ένα	τρεις	τρία		τέσσερις	τέσσερα		

Πέρασαν τις εξετάσεις αγγλικών είκοσι τρεις μαθητές: δεκατέσσερα κορίτσια και εννιά αγόρια. Από το σχολείο μας δεκατέσσερις μαθητές και δεκατρείς μαθητρίες θα πάρουν μέρος στους αθλητικούς αγώνες.

Τα κύπελλα των τριών πρώτων ομάδων είναι χρυσά.

➤ Οι εκατοντάδες από το 200 και μετά κλίνουνται και όταν είναι με άλλους αριθμούς: 200, 201, ... 500, ... 1000, ... 1600, ... Κλίνουνται όπως τα επίθετα σε **-ος, -η, -ο**.

Πέρασαν τις εξετάσεις αγγλικών τετρακόσια πενήντα τρία παιδιά: διακόσιες τέσσερις μαθητρίες και διακόσιοι σαράντα εννέα μαθητές.

Τα εισιτήρια των χιλίων πεντακοσίων δεσμών που ήρθαν στο σχολείο για τους μαθητικούς αγώνες μάς έφεραν αρκετά χρήματα.

30. Μαθητικοί αγώνες

Κοίταξε πάλι πώς κλίνουμε τα απόλυτα αριθμητικά και συμπλήρωσε το e-mail.

Λέο, η Μαρίνα σου βρήκε τις πληροφορίες που ζήτησες για την καρέα καρέα. Τη διεύθυνση του σχολείου μας στο ίντερνετ την έχεις. Πήγαινε εκεί και θα με δεις με τη Μαρίνα και τα άλλα παιδιά. Η φωτογραφία είναι από μια γιορτή για τους νικητές των αγώνων. Πριν τελειώσει η σχολική χρονιά, είχαμε μαθητικούς αγώνες. Πήραν μέρος τριακόσι..... σχολεία απ' όλη τη χώρα. Φαντάσου ότι στους αγώνες υπήρξε συμμετοχή χίλι..... εβδομήντα παιδιών! Αυτό δεν έχει ξαναγίνει! Στην οργανωτική επιτροπή ήταν συνολικά δεκατρ..... παιδιά. Συμμετείχαν μάλιστα και τέσσερ..... μαθητές από το σχολείο μας. Η δουλειά των τεσσάρ..... μαθητών ήταν να βοηθήσουν στην προετοιμασία του γηπέδου. Τα διακόσι..... παιδιά του σχολείου μας, που είχε προτείνει τους αγώνες, έκαναν και την επαφή με τα άλλα σχολεία μέσα από το ίντερνετ. Από τους χίλι..... εβδομήντα μαθητές που πήραν μέρος, οι πενήντα τρ..... πήγαν στους τελικούς. Για κάθε άθλημα υπήρχαν τρ..... νικητές. Σε αυτούς τους τρ..... έδωσαν βραβεία τρ..... κύπελλα από χρυσό και ασήμι.

31. Από το ημερολόγιο της Μαρίνας...

Εγώ δεν είμαι πολύ καλή στα σπορ και τα βαριέμαι κιόλας, αλλά στο σχολείο μας έχουμε πολλά ατέρια στον αθλητισμό. Κορίτσια και αγόρια. Στους μαθητικούς πανελληνίους αγώνες τέσσερις από τους νικητές στους αγώνες δρόμου ήταν μαθητές του σχολείου μας. Τρεις μαθήτριες και ένας μαθητής. Από τα κορίτσια η Μελίνα τρέχει πολύ γρήγορα. Ήρθε όμως τρίτη, γιατί η Κάτια τρέχει ακόμα πιο γρήγορα. Αυτή πήρε τη δεύτερη θέση. Πιο γρήγορα απ' όλες, πάντως, τρέχει η Άντζελα. Αυτή ήρθε πρώτη στα 100 μέτρα και με διαφορά. Όλοι στο σχολείο τη φωνάζουν Μάριον!

**Συνέχισε τα λόγια της Μαρίνας.
Πόσο γρήγορα τρέχουν τα αγόρια;**

✓ (Γρηγόρης 1ος, Γιώργος 2ος, Γιάννης 3ος)

Από τα αγόρια ο Γιάννης τρέχει .....

.....
.....
.....
..... Τον φωνάζουμε Λούη!

➤ Ο Γρηγόρης είναι γρήγορος στο τρέξιμο. → Ο Γρηγόρης τρέχει
➤ Η Άντζελα είναι γρήγορη στο τρέξιμο. → Η Άντζελα τρέχει
➤ Τα παιδιά είναι γρήγορα στο τρέξιμο. → Τα παιδιά τρέχουν

} γρήγορα.

➤ Πώς είναι στο τρέξιμο ο Γρηγόρης, η Άντζελα, τα παιδιά; γρήγορος, -η, -ο

επίθετο

➤ Πώς τρέχουν;

γρήγορα

επίρρημα

➤ Είμαστε καλοί κολυμβητές.

επίθετο ουσιαστικό

➤ Κολυμπάμε καλά.

ρήμα επίρρημα

32. Φτιάξε ένα επίρρημα από το επίθετο σε παρένθεση.

1. Η Μαρίνα χορεύει ..... (ωραίος, -α, -ο).
2. Ο Μάκης τρέχει ..... (γρήγορος, -η, -ο).
3. Η Μαρία πηδάει ..... (ψηλός, -ή, -ό).
4. Ο Μάρκος παίζει ..... (έξυπνος, -η, -ο).
5. Ο Μιχάλης προπονείται ..... (σκληρός, -ή, -ό).
6. Η Μίνα οδηγεί ..... (προσεκτικός, -ή, -ό).
7. Η Μένη προσπαθεί ..... (ακούραστος, -η, -ο).
8. Ο Μάνος παίζει τένις πολύ ..... (καλός, -ή, -ό).

33. Αντιστοίχισε.

1. χωρίς να βιαστώ	γρήγορα	5. χωρίς διακοπή	προσεκτικά
2. με προσοχή	δυνατά	6. με μεγάλη ταχύτητα	βιαστικά
3. την ίδια στιγμή	σωστά	7. χωρίς λάθος	αμέσως / άμεσα
4. με δύναμη	αργά	8. χωρίς να περιμένω	αδιάκοπα

Βαθμοί του επιθέτου / επιρρήματος

34. Σύγκρινε τις αθλήτριες.

Ξαναδιάβασε το κείμενο στην άσκηση 31 και συμπλήρωσε τα κενά στις προτάσεις που ακολουθούν.

- Η Μελίνα είναι γρήγορη. Η .....
είναι πιο γρήγορη από τη Μελίνα. Όμως η πιο
γρήγορη από όλες είναι η .....
- Η Μελίνα τρέχει γρήγορα. Η Κάτια τρέχει .....
..... από τη Μελίνα. Όμως .....
..... από όλες τρέχει η .....

ΚΑΝΟΥΜΕ ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ!

Ο Γιάννης είναι γρήγορος.

Ο Γιώργος είναι πιο γρήγορος από το Γιάννη.

Ο Γρηγόρης είναι ο πιο γρήγορος από όλους.

Ο Γιάννης τρέχει γρήγορα.

Ο Γιώργος τρέχει πιο γρήγορα από το Γιάννη.

Ο Γρηγόρης τρέχει πιο γρήγορα από όλους.

επίθετο

πιο + επίθετο (από κάποιον)

ο πιο + επίθετο (από όλους)

επίρρημα

πιο + επίρρημα (από κάποιον)

πιο + επίρρημα (από όλους)

35. Συγκρίνουμε πλανήτες και βουνά.

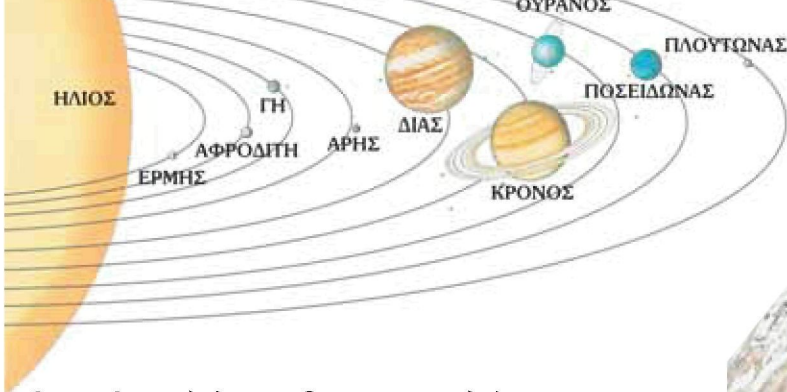
α. Τι νομίζεις; Ποιος πλανήτης είναι ο πιο κρύος και ποιος είναι ο πιο ζεστός; Γιατί;

.....

.....

.....

.....

β. Τα βουνά έχουν διαφορετικό ύψος...

1. Σε ποια ήπειρο βρίσκονται τα πιο ψηλά βουνά του κόσμου;
.....
2. Ποιο είναι το πιο ψηλό βουνό της Αφρικής;
.....
3. Σε ποια ήπειρο είναι το τρίτο μεγαλύτερο βουνό του κόσμου;
.....

Μπορούμε να το πούμε κι αλλιώς!

- Ο Γρηγόρης είναι ψηλός.
- Ο Γιώργος είναι ψηλότερος (πιο ψηλός) από το Γρηγόρη.
- Ο Γιάννης όμως είναι ο ψηλότερος (ο πιο ψηλός).

ψηλ

}

-ός, -ή, -ό

-ότερος, -ότερη, -ότερο

ο/η/το ψηλ

}

-ότερος, -ότερη, -ότερο

Στη γραμματική οι διαφορετικοί τύποι ενός επιθέτου λέγονται **ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ**. Κάθε επίθετο έχει **τρεις βαθμούς**.

θετικός βαθμός	συγκριτικός βαθμός	(σχετικός) υπερθετικός βαθμός
ψηλός	πιο ψηλός / ψηλότερος	ο πιο ψηλός / ο ψηλότερος
φτηνός	πιο φτηνός /	ο ..... / ο φτηνότερος
.....	..... / εξυπνότερος	ο πιο έξυπνος / .....
δύσκολος	..... /	..... / .....

36. Κάνε συγκρίσεις!

α. Ποιος είναι νεότερος / μεγαλύτερος / ψηλότερος;

Τάκης

Πάνος

✓ Τάκης ..... είναι νεότερος από τον ..... Πάνο .

1. ..... είναι μεγαλύτερος από τον ..... .

2. ..... είναι ψηλότερος από τον ..... .

β. Ποια λιχουδιά βρίσκεις πιο νόστιμη: το παγωτό, το κέικ, τη σοκολάτα ή τη μαρμελάδα;

γ. Ποιο αυτοκίνητο είναι ακριβότερο / φτηνότερο;

1

2

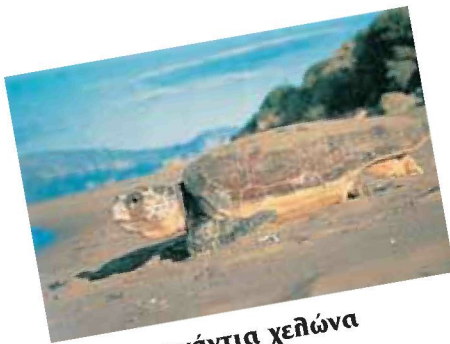

3

4

δ. Ποιο ζώο ζει περισσότερα χρόνια;

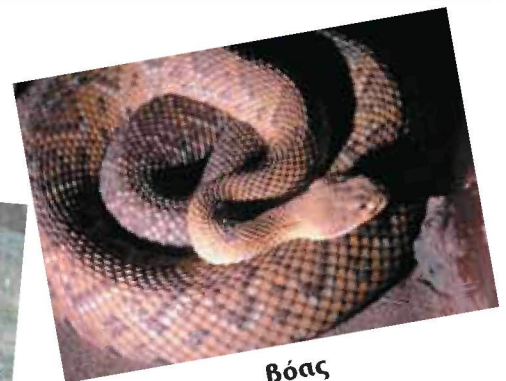

γιγάντια χελώνα
150 χρόνια

άλμπατρος
80 χρόνια

ασιατικός ελέφαντας
70 χρόνια

βόας
40 χρόνια

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Μερικά επίθετα σχηματίζουν τα παραθετικά τους **ανώμαλα**.

(θετικός βαθμός)

(συγκριτικός βαθμός)

(υπερθετικός βαθμός)

πολύς

περισσότερος

ο περισσότερος

κακός

χειρότερος

ο χειρότερος

καλός

καλύτερος

ο καλύτερος

μεγάλος

μεγαλύτερος

ο μεγαλύτερος

απλός

απλούστερος

ο απλούστερος

γλυκός

γλυκύτερος

ο γλυκύτερος

37. Το καλύτερο... σινεμά

Τα παραθετικά κλίνονται! Συμπλήρωσε με το σωστό παραθετικό του ΚΑΛΟΣ, -Η, -Ο.

Βασίλης: Δεν έχω δει ..... καλύτερη ..... ταινία από το Jurassic Park. Τη βρίσκω .....
ακόμα και από το Δεινόσαυρο.

Μαρίνα: Για μένα ..... σκηνοθέτης του κόσμου είναι ο Στίβεν Σπίλμπεργκ.
Έχει κάνει ..... ταινίες. Διαλέγει .....
ηθοποιούς και βρίσκει ..... ιστορίες.

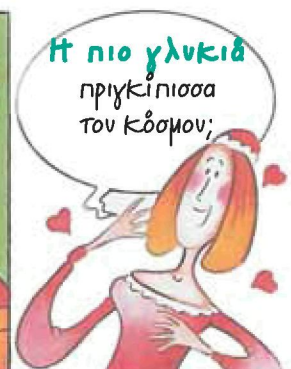
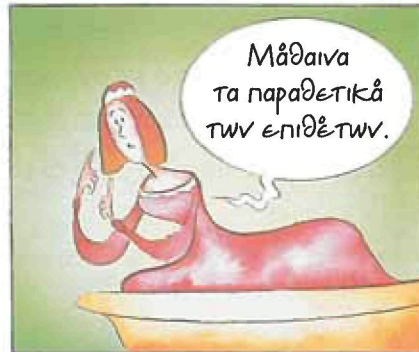
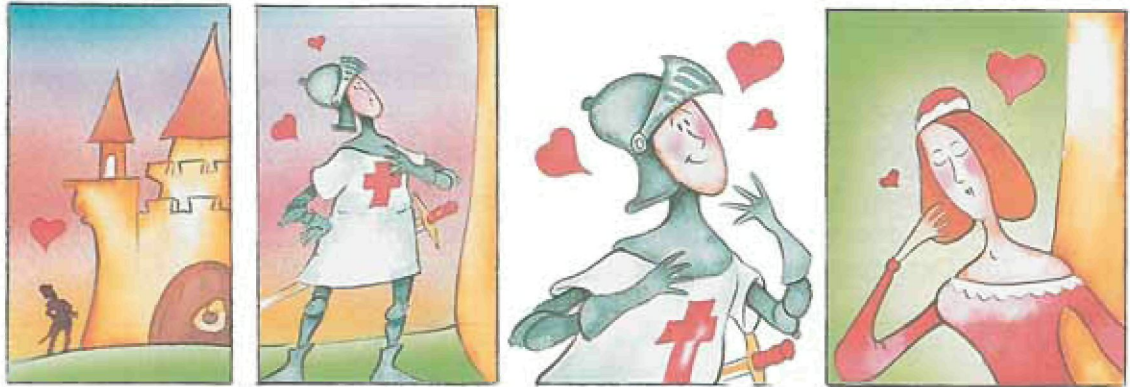
38. Συγκριτικός και υπερθετικός βαθμός

Διάλεξε το σωστό.

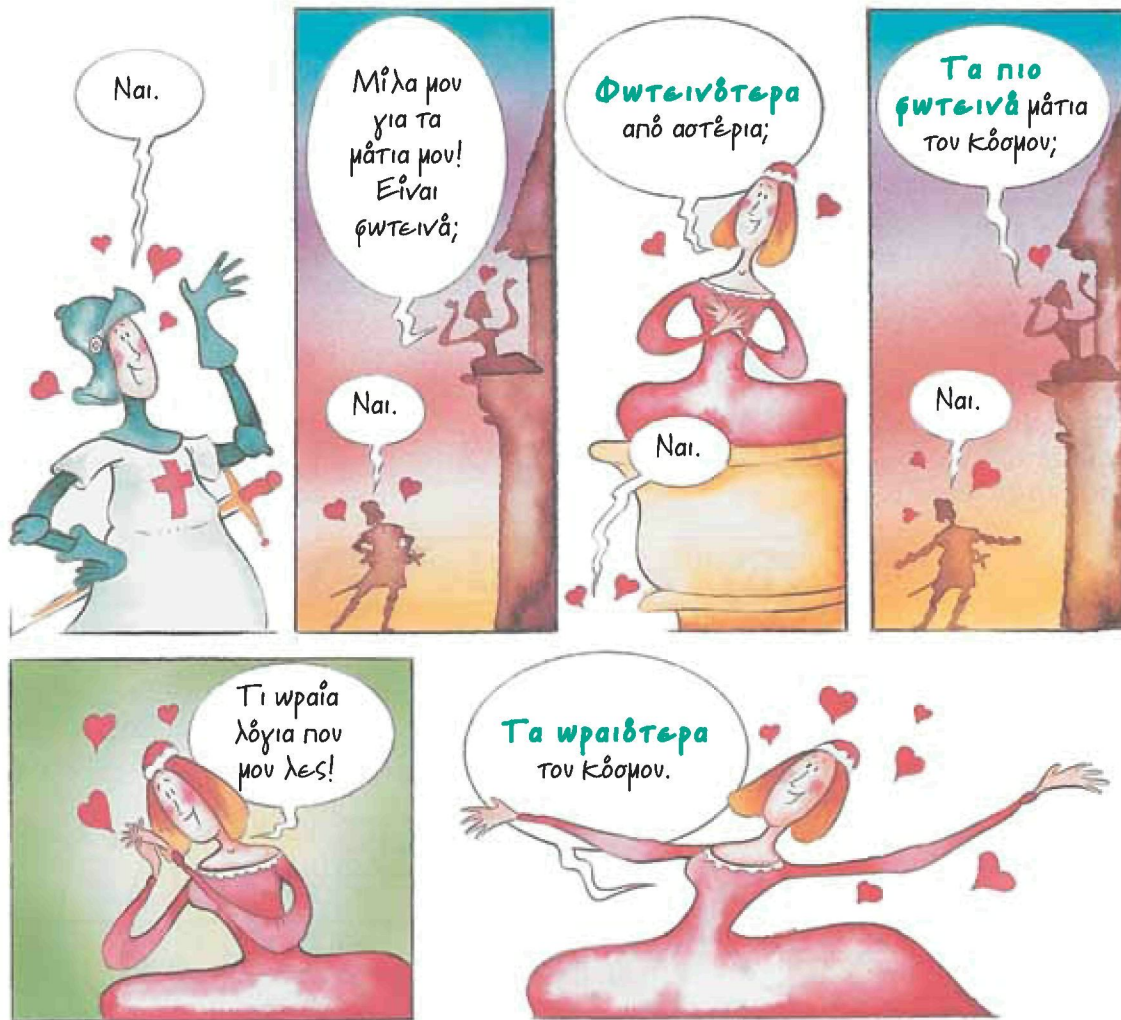
1. Καμιά φορά πηγαίνω μόνη μου στο σινεμά, αλλά περισσότερες / τις περισσότερες φορές πηγαίνω με φίλους.
2. Περισσότερες / Οι περισσότερες ταινίες που βλέπουμε είναι αμερικανικές.
3. Στο σινεμά οι πρωταγωνιστές κερδίζουν περισσότερα / τα περισσότερα λεφτά από τους σκηνοθέτες.
4. Ο αδερφός μου λατρεύει τον κινηματογράφο, αλλά βαριέται να πηγαίνει στο σινεμά: Βλέπει περισσότερες / τις περισσότερες ταινίες σε βίντεο.
5. Εγώ βλέπω πολλά έργα στην τηλεόραση, αλλά ο αδερφός μου βλέπει ακόμα περισσότερα / τα περισσότερα.

Η ΠΙΟ ΓΛΥΚΙΑ ΠΡΙΓΚΙΠΙΣΣΑ!

σύγκριση ισότητας

39. Πες ότι είναι ίδια.

✓ δυο διασκεδαστικές εκπομπές

➔ Η μία εκπομπή είναι το ίδιο διασκεδαστική με την άλλη - τόσο διασκεδαστική όσο (και) η άλλη.

1. δυο συναρπαστικά έργα

➔ .....

2. δυο βαρετές ασκήσεις

➔ .....

3. δυο δύσκολοι κανόνες

➔ .....

4. δυο απαίσια τραγούδια

➔ .....

5. δυο πετυχημένες κατασκευές

➔ .....

40. Ποια είναι η ομορφότερη;

Οι τρεις κοπέλες θέλουν να πάρουν μέρος σ' ένα διαγωνισμό ομορφιάς. Εσύ τι λες; Ποια θα νικήσει; Δικαιολόγησε την άποψή σου.

Τάνια

Καίτη

Μυρτώ

- Αν βρίσκεις ότι είναι δύσκολο να βγάλεις νικήτρια, μπορείς να πεις:

το ίδιο
εξίσου

ψηλή με την ... (αιτιατική)

Η ..... είναι το ίδιο ψηλή με την .....

Η ..... και η ..... είναι το ίδιο λεπτές με την .....

- Μπορείς επίσης να πεις: τόσο ψηλή όσο (και) η ... (ονομαστική)

Η ..... είναι τόσο ψηλή όσο η .....

Η ..... και η ..... είναι τόσο λεπτές όσο και η .....

41. Είμαι όμορφη;

Η Μαρίνα έχει μια θεία στην Αμερική. Είναι λίγο παλαβή, αλλά η Μαρίνα την αγαπάει πολύ, γιατί μιλάει ωραία και λέει ωραίες ιστορίες. Κάθε Χριστούγεννα η θεία στέλνει ένα γράμμα στις ανιψιές της με συμβουλές και ιδέες.

α. Διάβασε προσεκτικά το τελευταίο γράμμα της θείας από την Αμερική.

Αγαπητές μου ανιψιές!
Καλή χρονιά σε όλες σας. Σας εύχομαι μια χρονιά γεμάτη δουλειά και χαρά. Μια χρονιά που θα σας κάνει ένα χρόνο μεγαλύτερες αλλά πολύ πιο σοφές, πιο καλές και πιο όμορφες. Πιο όμορφες; Πώς θα γίνουμε όμορφες όταν δεν είμαστε; Κάνετε λάθος. Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να γίνετε όμορφες: Πιο καθαρό δέρμα, πιο καλοχτενισμένα, λαμπερά μαλλιά, πιο ίσια πλάτη, πιο περιποιημένα χέρια... Αλλά αυτά τα ξέρετε καλύτερα από μένα...
Τώρα όμως δε θέλω να σας μιλήσω για αυτά! Θα 'θελα να σκεφτείτε την πολύ καλή σας φίλη, τη Σοφία. Αυτή δεν είναι καθόλου όμορφη. Κι όμως, όταν τη βλέπετε, ποτέ δε σκέφτεστε: Τι άσχημο δέρμα που έχει! Τι κοντρή που είναι! Αισθανόσαστε μόνο χαρά, γιατί την αγαπάτε.
Σκεφτείτε και εκείνη τη θανμάσια καθηγήτρια, την κυρία Πάρια! Α, θυμηθείτε κι εκείνη τη γριά κυρία που τη λέγατε γιαγιά! Δεν ήσασταν αληθινά της εγγόνια κι όμως ήταν η πιο γλυκιά γιαγιά του κόσμου! Ξέρω ότι στα νιάτα της ήταν άσχημη κοπέλα, αλλά στα γεράματα το πρόσωπό της είχε τόσο ηρεμία και τόσο καλοσύνη! Την έβλεπες κι έλεγες: Τι όμορφη γριούλα! Ο πλούσιος εσωτερικός κόσμος είναι τελικά χάρισμα πιο ωραίο από την ομορφιά. Ένα πρόσωπο που είναι μόνο όμορφο πολύ γρήγορα σταματάει να μας φαίνεται ωραίο.
Αφήστε λοιπόν τη μύτη και τα μαλλιά σας! Κοιτάζτε τα μάτια σας να είναι λαμπερά από γνώση και να χαμογελάτε ακόμη και στα δύσκολα. Είστε τόσο νέες. Ο κόσμος όλος είναι δικός σας.

Σας φιλώ.
Η θεία σας

β. Αναγνωρίζεις τώρα αυτά τα πρόσωπα; Γράψε ό,τι ξέρεις για το καθένα.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

γ. Πώς βλέπει η θεία την ομορφιά; Συμφωνείς; Γράψε κι εσύ για κάποιον που δεν είναι «κούκλος» (ή «κούκλα»), αλλά έχει μια άλλη ομορφιά.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Είναι **γέρος** αλλά **γερός!**

ΠΡΟΣΕΞ! Δύο διαφορετικές λέξεις:

ένας γέρος   ένας γερός άντρας

ουσιαστικό

επίθετο

γέρος, γριά = ηλικιωμένος, μεγάλης ηλικίας

γερός, -ή, -ό = δυνατός, με καλή υγεία

ουσιαστικό

επίθετο

Όταν κλίνουμε τα **ΕΠΙΘΕΤΑ**, ο τόνος δεν αλλάζει θέση:

- ο όμορφος, του όμορφου, τους όμορφους κτλ.

Υπάρχουν όμως επίθετα που χρησιμοποιούνται μόνα τους, ως ουσιαστικά, χωρίς να συνοδεύονται από κάποιο άλλο ουσιαστικό:

- οι πλούσιοι   οι πλούσιοι άνθρωποι
ουσιαστικό   επίθετο

Τα **ΕΠΙΘΕΤΑ** που χρησιμοποιούνται μόνα τους αλλάζουν τον τόνο:

- Ο γιατρός είδε τους άρρωστους εργάτες και τους έδωσε φάρμακο.
- Η νοσοκόμα φροντίζει τους αρρώστους.

επίθετο

ουσιαστικό

42. Επίθετα με δύο... ρόλους

Σχημάτισε φράσεις όπως στο παράδειγμα, προσέχοντας τον τονισμό.

- ✓ φάρμακα – άρρωστος – άρρωστο παιδί
- ➔ τα φάρμακα του αρρώστου - τα φάρμακα του άρρωστου παιδιού

1. δικαιώματα – εργαζόμενοι – εργαζόμενες γυναίκες

➔ .....

2. αυτοκίνητα – επίσημοι – επίσημοι πελάτες

➔ .....

3. σπίτι – πλούσιος – πλούσια οικογένεια

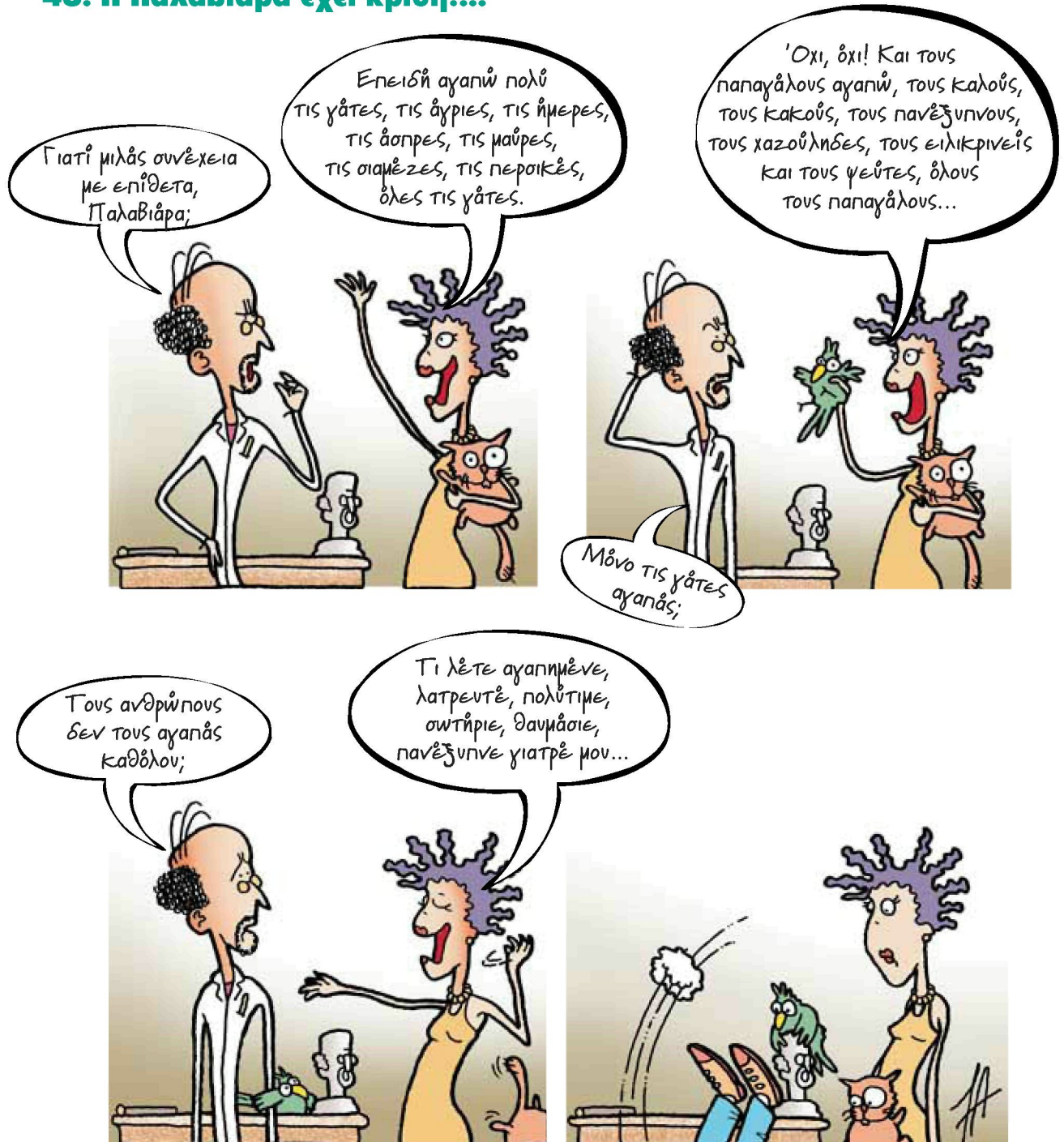
➔ .....

4. επιδέσεις – βάρβαροι – βάρβαροι λαοί

➔ .....

43. Η Παλαβιάρα έχει κρίση!...

α. Πώς φωνάζει η Παλαβιάρα τον ψυχίατρο;

αγαπημένε, ... , ... , ... , ... , ... , ... γιατρέ μου!

β. Αν η Παλαβιάρα ήταν με τη δασκάλα της, τι θα της έλεγε;

αγαπημένη, ... , ... , ... , ... , ... μου δασκάλα!

Όταν **απευθύνουμε το λόγο σε κάποιον** ή τον φωνάζουμε, χρησιμοποιούμε την **ΚΛΗΤΙΚΗ**:

- Πού 'σαι, μεγάλε: μέγας, -η, -ο → μεγάλε! / μεγάλη!
- Τι έκανες, ηλίθιε; Τι έκανες, ηλίθια: ηλίθιος, -α, -ο → ηλίθιε! / ηλίθια!

Στα επίθετα, η κλητική έχει δική της κατάληξη **-ε** μόνο στα αρσενικά σε **-ος** στον ενικό:
(Στα άλλα επίθετα η κλητική είναι ίδια με την αιτιατική).

- καλός, -ή, -ό → Καλέ μου φίλε!

αλλά: ➤ Καλή μου φίλη! Καλοί μου φίλοι! Καλές μου φίλες!

Όταν γράφουμε **γράμμα σε φίλους** και συγγενείς, λέμε:

- Αγαπημέ μου πατέρα! Αγαπημένη μου μητέρα! Αγαπημένοι μου γονείς!
- Αγαπητέ (μου) Πέτρο! Αγαπητή (μου) Μαρίνα!

Όταν γράφουμε **γράμμα σε ανθρώπους που δεν ξέρουμε** προσωπικά, λέμε:

- Αγαπητέ κύριε! Αγαπητή κυρία!
- Αξιότιμε κύριε πρόεδρε! Αξιότιμη κυρία πρόεδρε!

44. Τα τέσσερα γράμματα

Ο Λέο πήρε τέσσερα γράμματα: από τη γιαγιά του, από το φίλο του τον Πέτρο, από την ξαδέρφη του και από τη μητέρα του. Εδώ βλέπεις την αρχή του γράμματος. Ποιος λες ότι έστειλε το κάθε γράμμα; Βρες πώς τελειώνει και υπόγραφέ το.

- Με πολλή αγάπη ● Με φιλικούς χαιρετισμούς ● Σε φιλώ ● Φιλάκια

B ΕΠΙΘΕΤΑ ΣΕ -ης, -α, -ικο

1. Ζώα και... ζωάκια

Διάβασε το κείμενο και μετά συμπλήρωσε τις φράσεις.

Στα ζώα, τα περισσότερα μικρά είναι παιχνιδιάρικα. Αλλά ορισμένα το παρακάνουν, όπως οι μικροί μπαμπούινοι, που κάνουν τσουλήθρα στην κοιλιά των μαμμάδων τους και βομβαρδίζουν με πέτρες τις μαμάδες τους... Άλλα είναι πολύ χαδιάρικα και λίγο φοβητσιάρικα, όπως το πουλάρι, που περπατάει κολλημένο στη μαμά του για έναν ολόκληρο μήνα.

Άλλα πάλι είναι γκρινιάρικα, όπως τα πουλάκια, που τσιρίζουν όλη την ώρα για να τα ταϊζουν. Ο μικρός μελισσοφάγος

είναι ιδιαίτερα γκρινιάρης και θέλει φαΐ σχεδόν συνέχεια! Οι γονείς του δε φτάνουν και παίρνουν βοηδό για να προλάβουν... Στον κόσμο των ζώων υπάρχουν και οι ζηλιάρηδες. Αυτοί συνήδως είναι οι αρσενικοί.

Υπάρχουν και οι τεμπέληδες και λίγο ζαβολιάρηδες. Να, ο κούκος είναι ένας μεγάλος τεμπέλης που βαριέται να φροντίσει τα αυγά του και τα βάζει σε ξένη φωλιά για να τα κλωσήσουν άλλοι γονείς. Είναι και λίγο ζαβολιάρης γιατί, όταν βγει από το αυγό ο μικρός κούκος, καμιά φορά πετάει τα άλλα αυγά από τη φωλιά...

Το μόνο που δεν υπάρχει στον κόσμο των ζώων είναι οι τσιγκούνηδες... αλλά ούτε και οι απλοχέρηδες, γιατί λεφτά έχει μόνο ο άνθρωπος!

1. Τα περισσότερα μικρά ζωάκια είναι .....
2. Το πουλάρι είναι πολύ ..... και .....
3. Ο μικρός μελισσοφάγος είναι .....
4. Ο κούκος είναι ..... και .....
5. Κάποιοι άνθρωποι είναι ..... , κάποιοι άλλοι .....

Ο βραδύποδας είναι το πιο τεμπέλικο ζώο στον κόσμο. Περνάει το 80% του χρόνου του κοιμισμένος, κρεμασμένος με τα τέσσερα πόδια του από κάποιο κλαδί. Κοιμάται 19 ώρες την ημέρα!

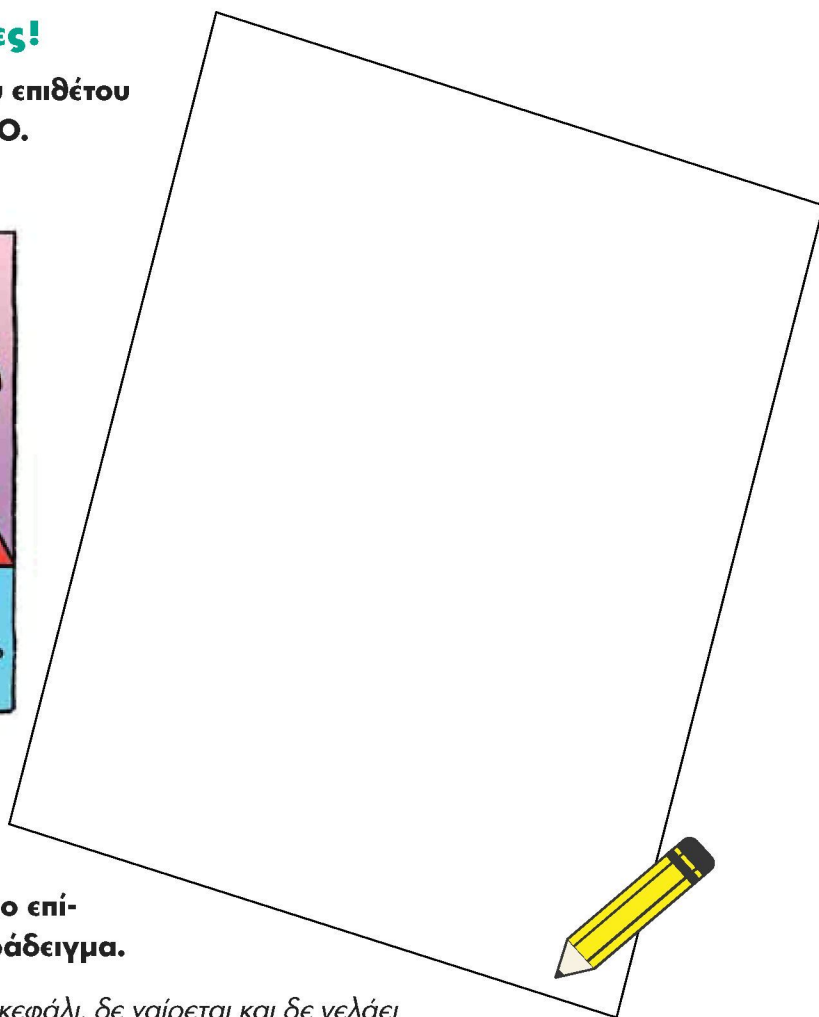
	επίκο	άνθρωπος -ης	γυναίκα -α	παιδί -ικο		
Ονομαστική	ο	τεμπέλης	η	τεμπέλα	το	τεμπέλικο
Γενική	του	τεμπέλη	της	τεμπέλας	του	τεμπέλικου
Αιτιατική	τον	τεμπέλη	την	τεμπέλα	το	τεμπέλικο
πλήθυνση						
Ονομαστική	οι	τεμπέληδες	οι	τεμπέλες	τα	τεμπέλικα
Γενική	των	τεμπέληδων	-		των	τεμπέλικων
Αιτιατική	τους	τεμπέληδες	τις	τεμπέλες	τα	τεμπέλικα

2. Βρες τα 12 επίθετα.

Στο κείμενο με τα ζώα υπογράμμισε τα επίθετα που είναι όπως το ΤΕΜΠΕΛΗΣ, -Α, -ΙΚΟ.

3. Αχ, αυτοί οι τεμπέληδες!

Συμπλήρωσε με το σωστό τύπο του επιθέτου ΤΕΜΠΕΛΗΣ, ΤΕΜΠΕΛΑ, ΤΕΜΠΕΛΙΚΟ.

4. Βρες κι άλλα επίθετα!

α. Συμπλήρωσε τις προτάσεις με το επίθετο που ταιριάζει, όπως στο παράδειγμα.

✓ Συνέχεια έχει κατεβασμένο το κεφάλι, δε χαίρεται και δε γελάει με τίποτα. Είναι ..... κατσούφης .....

1. Η αδερφή μου όλο καλοπιάνει τους γονείς μας και τους υπόσχεται να κάνει ό,τι της λένε. Έτσι παίρνει παραπάνω χαρτζιλίκι. Είναι .....

2. Ποτέ δε μας έχει κάνει ούτε ένα μικρό δωράκι. Είναι .....

3. Από τη Μαρία μαθαίνω τα πάντα για τους γείτονες. Δεν της ξεφεύγει τίποτα. Είναι .....

4. Μια φίλη μου μισεί το νερό. Λούζεται κάθε δέκα μέρες! Είναι .....

5. Η αδερφή μου κάνει πάντα το δικό της και δεν αλλάζει με τίποτα γνώμη. Είναι .....

6. Από τον Πέτρο όλα να τα περιμένεις! Ξαφνικά μπορεί να κάνει τα πιο τρελά πράγματα. Είναι .....

7. Όταν παίζουμε χαρτιά με τον μπαμπά, πάντα έχω ένα χαρτί κρυμμένο στο μανίκι! Είμαι .....

β. Πώς λέμε...

1. ...αυτόν / αυτήν που ξεχνάει τα πάντα; ..... / .....
2. ...αυτόν / αυτήν που δέλει όλο χάρδια; ..... / .....
3. ...αυτόν / αυτήν που φοβάται τα πάντα; ..... / .....
4. ...αυτόν / αυτήν που όλο αρρωσταίνει; ..... / .....

γ. Τι κάνει κάποιος / κάποια που είναι:

1. γκρινιάρης / γκρινιάρα; .....
2. παραπονιάρης / παραπονιάρα; .....
3. ζαβολιάρης / ζαβολιάρια; .....
4. ζηλιάρης / ζηλιάρια; .....

5. Κάνε συγκρίσεις.

α. Ποιος πιστεύεις ότι είναι πιο παραπονιάρης;

1. Η Έφη κάθε φορά ρωτάει τι κάναμε το Σαββατοκύριακο και παραπονιέται γιατί δεν την πήραμε μαζί μας.
2. Ο Σωτήρης, ο μικρός μου αδερφός, λέει ότι οι γονείς μου όλο αγοράζουν πράγματα για μένα και δεν παίρνουν παιχνίδια γι' αυτόν.
3. Ο Μιλτιάδης συνεχώς λέει ότι δεν τον χωνεύει κανένας καθηγητής, γι' αυτό του βάζουν όλοι χαμηλούς βαθμούς.

β. Και ποιος είναι ο πιο ζηλιάρης;

1. Η Ελισάβετ αγόρασε μια ωραία μπλούζα. Η Έφη πήγε και αγόρασε ακριβώς την ίδια!
2. Κάθε φορά που θέλω να μιλήσω με τους γονείς μου, εμφανίζεται ο αδερφός μου, ο Σωτήρης, και μας διακόπτει.
3. Ο Περικλής είναι καλός στο μπάσκετ, καλός μαθητής και κυρίως πολύ καλό παιδί. Όμως ο Μιλτιάδης δεν τον χωνεύει.

ΠΡΟΣΞΕ!

Τα **ΕΠΙΘΕΤΑ** σε **-ης, -α, -ικο** σχηματίζουν παραθετικά μόνο με το **πιο**:

- Ο Γιάννης είναι ο πιο τεμπέλης μαθητής της τάξης μας.
'Η μάλλον... όχι! Η Σούλα είναι πιο τεμπέλα ακόμα και από το Γιάννη.
Άρα, το πιο τεμπέλικο παιδί στην τάξη μας είναι .....

Τα **ΕΠΙΘΕΤΑ** σε **-ης, -α, -ικο** χρησιμοποιούνται πολλές φορές μόνο τους ως ουσιαστικά:

- Δεν αντέχω τους τεμπέληδες.
- Σήμερα ένας φουκαριάρης μου ζήτησε 1 ευρώ.
- Κάποιοι εικοσάρηδες τρέχουν από καφετέρια σε καφετέρια και παίζουν τάβλι με τις ώρες.
- Οι κουτσομπόλες είναι πάντα αντιπαθητικές.

1. Η φιλόλογος σε κρίση!

Η φιλόλογός μας είναι καλή και τη συμπαθούμε. Καμιά φορά όμως, συνήδως τη Δευτέρα το πρωί, την πιάνει κρίση. Και αρχίζει μια γκρίνια σαν ποτάμι...

«Παιδιά, δεν υπάρχει ούτε μία πλήρης πρόταση στις εκδόσεις σας, το λεξιλόγιο είναι τελείως ανακριβές. Και όχι μόνο αυτό: ούτε ένα επαρκές γραπτό στο τεστ Ιστορίας, όλες οι απαντήσεις ελλιπείς και οι περισσότερες εκτός θέματος. Γιατί παιδιά; Τι θα κάνω με σας; Δεν καταλαβαίνετε ότι έτσι δεν πρόκειται να βγάλετε το Λύκειο, ούτε καν να τελειώσετε το Γυμνάσιο με αξιοπρεπείς βαθμούς; Δε σκεφτόσαστε λίγο τους δυστυχείς γονείς σας, που καταξοδεύονται σε πανάκριβα φροντιστήρια και ιδιαίτερα; Τα μαθήματα, παιδιά, θέλουν συνεχείς προσπάθειες σε καθημερινή βάση, δεν το καταλαβαίνετε αυτό; Δε λέω, είστε δαυμάσια παιδιά, ευγενή, πάντα ειλικρινή, προσφιλή στους καθηγητές σας. Αλλά χρειάζεται και η μελέτη, η προσπάθεια, η συγκέντρωση...». Και ξαναρχίζει, αλλά εμείς έχουμε ήδη γυρίσει το διακόπτη και ασχολούμαστε με τα δικά μας...

Κεφαλαίο: Δε σκεφτόσαστε λίγο τους δυστυχείς γονείς σας, που καταξοδεύονται σε πανάκριβα φροντιστήρια και ιδιαίτερα; Τα μαθήματα, παιδιά, θέλουν συνεχείς προσπάθειες σε καθημερινή βάση, δεν το καταλαβαίνετε αυτό; Δε λέω, είστε δαυμάσια παιδιά, ευγενή, πάντα ειλικρινή, προσφιλή στους καθηγητές σας. Αλλά χρειάζεται και η μελέτη, η προσπάθεια, η συγκέντρωση...». Και ξαναρχίζει, αλλά εμείς έχουμε ήδη γυρίσει το διακόπτη και ασχολούμαστε με τα δικά μας...

Πώς τα λέει η καθηγήτρια; Βρες τις λέξεις στο κείμενο.

1. Δεν υπάρχει ούτε μία *ολοκληρωμένη* πρόταση. ....
2. Όλες οι απαντήσεις είναι *λειψές*. ....
3. Δε σκεφτόσαστε λίγο τους *καημένους* τους γονείς σας; .....
4. Τα μαθήματα θέλουν *μόνιμες* προσπάθειες. ....
5. Δε λέω, είστε *ευγενικά* και *αγαπητά* παιδιά. ....

ΣΥΝΕΧΗΣ - ΣΥΝΕΧΗΣ - ΣΥΝΕΧΕΣ

Δες πώς κλίνουμε το επίθετο ΣΥΝΕΧΗΣ:

επίθετο	ανδρικό	θηλυκό	ουδέτερο
Ονομαστική	ο συνεχής	η συνεχής	το συνεχές
Γενική	του συνεχούς	της συνεχούς	του συνεχούς
Αιτιατική	τον συνεχή	τη συνεχή	το συνεχές
επίθετο	οι συνεχείς	οι συνεχείς	τα συνεχή
Γενική	των συνεχών	των συνεχών	των συνεχών
Αιτιατική	τους συνεχείς	τις συνεχείς	τα συνεχή

Τα **επίθετα** που κλίνονται όπως το *συνεχής, -ής, -ές* έχουν τους ίδιους τύπους στο αρσενικό και το θηλυκό γένος.

2. Κλίνει το επίθετο **ΑΓΕΝΗΣ, ΑΓΕΝΗΣ, ΑΓΕΝΕΣ.**

		
Ονομαστική ο	..... καθηγητής	η ..... καθηγήτρια
Γενική του	..... καθηγητή	της ..... καθηγήτριας
Αιτιατική τον	.....	την ....
		
Ονομαστική οι	..... καθηγητές	οι ..... καθηγήτριες
Γενική των	..... καθηγητών	των ..... καθηγητριών
Αιτιατική τους	.....	τις ....
		
Ονομαστική το	..... παιδί	τα ..... παιδιά
Γενική του	..... παιδιού	των ..... παιδιών
Αιτιατική το	.....	τα ....

ΠΡΟΣΕΞΕ!

Τα επίθετα **ΑΚΡΙΒΗΣ** και **ΑΚΡΙΒΟΣ** δεν έχουν την ίδια σημασία:

ακριβής / ανακριβής = σωστός, με ακρίβεια / λανθασμένος

ακριβός / φτηνός = κοστίζει πολλά / λίγα λεφτά

3. Ακριβός ή ακριβής;

1. Η απάντησή της στην ερώτηση δεν ήταν .....
2. Είδα στο βιβλιοπωλείο ένα ενδιαφέρον βιβλίο για τα ζώα, αλλά δυστυχώς κάποιες πληροφορίες που δίνει είναι .....
3. Τα έπιπλα στο σπίτι της θείας μου είναι τόσο ..... , που δε μας αφήνει να τα αγγίζουμε.
4. Αν το λεξιλόγιό σου είναι ..... , τότε οι άλλοι δεν καταλαβαίνουν τι ακριβώς θέλεις να πεις.
5. Αν το εισιτήριο είναι πολύ ..... , δε θα μπορέσω να έρρω στη συναυλία.
6. Όλοι οι μαθητές έκαναν πολλά λάθη στο διαγώνισμα, γιατί οι οδηγίες που τους έδωσαν ήταν .....

4. Τι τύπος είναι;

Στην τάξη της Μαρίνας είναι δύο αδέρφια, ο Άρης και η Αθηνά. Όμως δε μοιάζουν στο χαρακτήρα. Πώς φαντάζεσαι ότι είναι ο καθένας; Πρόσεξε το σκίτσο και χρησιμοποίησε επίθετα από το πλαίσιο.

- εσωστρεφής / εξωστρεφής
- επιμελής / τεμπέλης
- τελειομανής / τσαπατσούλης
- υγιής / αρρωστιάρης
- και τα δύο παιδιά: ειλικρινής, συμπαθής

Ο Άρης και η Αθηνά είναι αδέρφια. Κι όμως, είναι τελείως διαφορετικοί μεταξύ τους. Ο Άρης είναι ..... . Η Αθηνά είναι ..... . Και τα δύο παιδιά, πάντως, είναι ..... και .....

5. Ποια προτιμάτε;

Η φιλόλογος έβαλε έκθεση με θέμα «Οι φίλοι μου». Διάβασε τις εκθέσεις του Πέτρου και της Μαρίνας. Ποια πιστεύεις ότι είναι πιο ακριβής και πλήρης; Γιατί;

Η καλύτερή μου φίλη είναι η Μαρία. Είναι ψηλή και λεπτή. Είναι σκουρομάλλα και καστανή. Εγώ τη βρίσκω αρκετά όμορφη. Έχει καλή καρδιά και πάντα δίνει στους άρηλους. Δεν είναι καθόλου πονηρή. Καμιά φορά μάλιστα δεν καταλαβαίνει ότι την κοροϊδεύουν. Έχω κι άλλες φίλες, αλλά οι περισσότερες σκέφτονται μόνο τον εαυτό τους, όλο μιλάνε για τους άρηλους και πολλές φορές λένε ψέματα.

Μαρίνα

Έχω πολλούς φίλους. Ο πιο καλός μου φίλος είναι ο Βασίλης. Είναι λίγο χοντρός. Έχει κόκκινα μαλλιά. Είναι αρκετά καλός. Όλοι θέλουν να τον κάνουν παρέα. Μόνο η αδελφή του λέει ότι ζηλεύει και δεν κάνει τίποτα.

Πέτρος

Συμπλήρωσε εσύ τον πίνακα !

θετικός βαθμός

-ής, -ής, -ές
σαφής, -ής, -ές

συγκριτικός βαθμός

-έστερος, -η, -ο
σαφέστερος, -η, -ο

υπερθετικός βαθμός

ο, η, το, -έστερος, -η, -ο
ο, η, το σαφέστερος, -η, -ο

- Η απάντηση της Μαρίας είναι σαφέστερη από αυτήν του Πέτρου.
- Αλλά η σαφέστερη απάντηση από όλες είναι αυτή του Κώστα.

ένα ασφαλές σπίτι	ένα ασφαλέστερο σπίτι	το ασφαλέστερο σπίτι
μια πλήρης απάντηση	.....	.....
μια ακριβής λέξη	.....	.....
ένας ευφυής μαθητής	.....	.....
μια αγενής πωλήτρια	.....	.....

Ο **υπερθετικός βαθμός** σχηματίζεται και με τις καταλήξεις **-έστατος, -έστατη, -έστατο**.

πάρα πολύ σαφής ➔ σαφέστατος, -η, -ο

υπερθετικός βαθμός

- Η απάντηση του Κώστα είναι σαφέστατη και δε χρειάζεται καμιά αλλαγή.

μια ευφυής σκέψη	μια ευφύεστατη σκέψη
ένας υγιής άνθρωπος	.....
ένα ελλιπές κείμενο	.....

6. Τώρα έγινε πληρέστερη!

Κάτω από την έκδοση του Πέτρου η φιλόλογος έγραψε:

«Ελλιπής, ανακριβής και ασαφής. Γράψε πάλι την έκδοση στο σπίτι και βάλε περισσότερες λεπτομέρειες. Μη γράψεις μόνο τα καλά των φίλων σου».

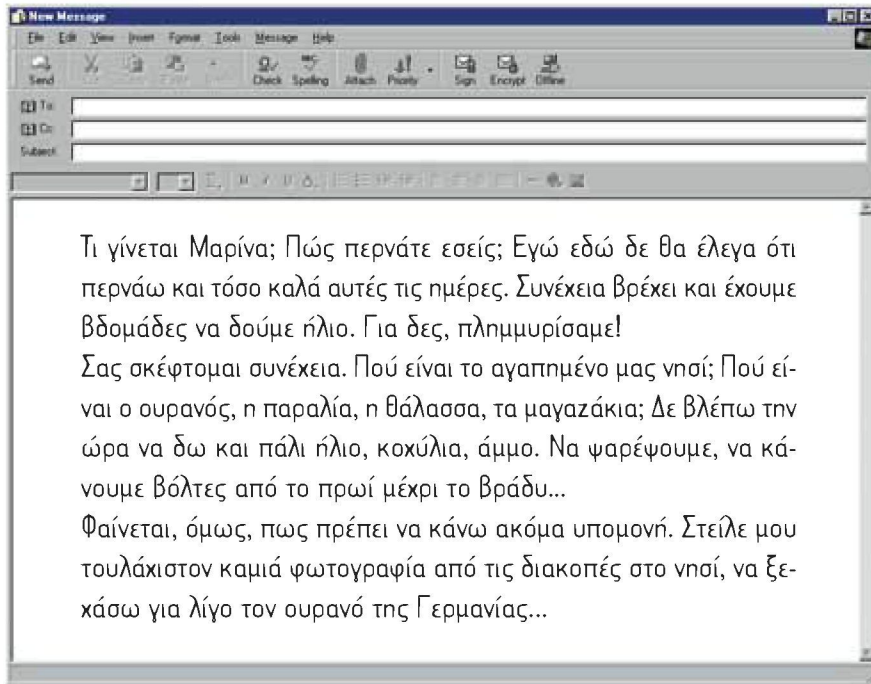
Τι να κάνει και ο Πέτρος; Προσπαθεί τώρα να γράψει μια καινούργια έκδοση, «πληρέστερη, λεπτομερέστερη, ακριβέστερη, σαφέστερη και ειλικρινέστερη». Εσύ βοήθησέ τον στα επίθετα!

Έχω πολλούς φίλους, αλλά οι καλύτεροί μου φίλοι είναι ο Βασίλης, ο Λέο και η Μαρίνα. Ο Βασίλης είναι πολύ καλ... παιδί. Τον έχουμε για λίγο αφελ... . Είναι επιμελ... μαθητής και καμιά φορά κάνει τον πολυμαθ... . Ο Λέο είναι κολλητ... με το Βασίλη. Έχει όμως διαφορετικ... χαρακτήρα. Είναι πολύ δημοφιλ... σε όλη την παρέα. Θέλει να είναι φιλικ... με όλους, αλλά δεν είναι πάντα ειλικριν... . Τη Μαρίνα τη φωνάζουμε «γατούλα», γιατί είναι πρασινομάτ... και πονηρούλ... . Καμιά φορά το παίζει υψλομούτ... , αλλά την προσγειώνουμε και τη φέρνουμε εύκολα πίσω στην πραγματικότητα. Είναι η καλύτερ... φίλη του κόσμου, απλοχέρ... και πάντα πρόθυμ... να σε βοηθήσει. Αυτοί είναι οι φίλοι μου με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους.

7. Πότε θα έρθει επιτέλους το καλοκαιράκι;

Ο Λέο βαρέθηκε τα σύννεφα και τις βροχές και νοσταλγεί το καλοκαίρι. Δες το μήνυμα που έστειλε στη Μαρίνα. Βρες επίθετα για να το κάνεις πιο όμορφο και παραστατικό.

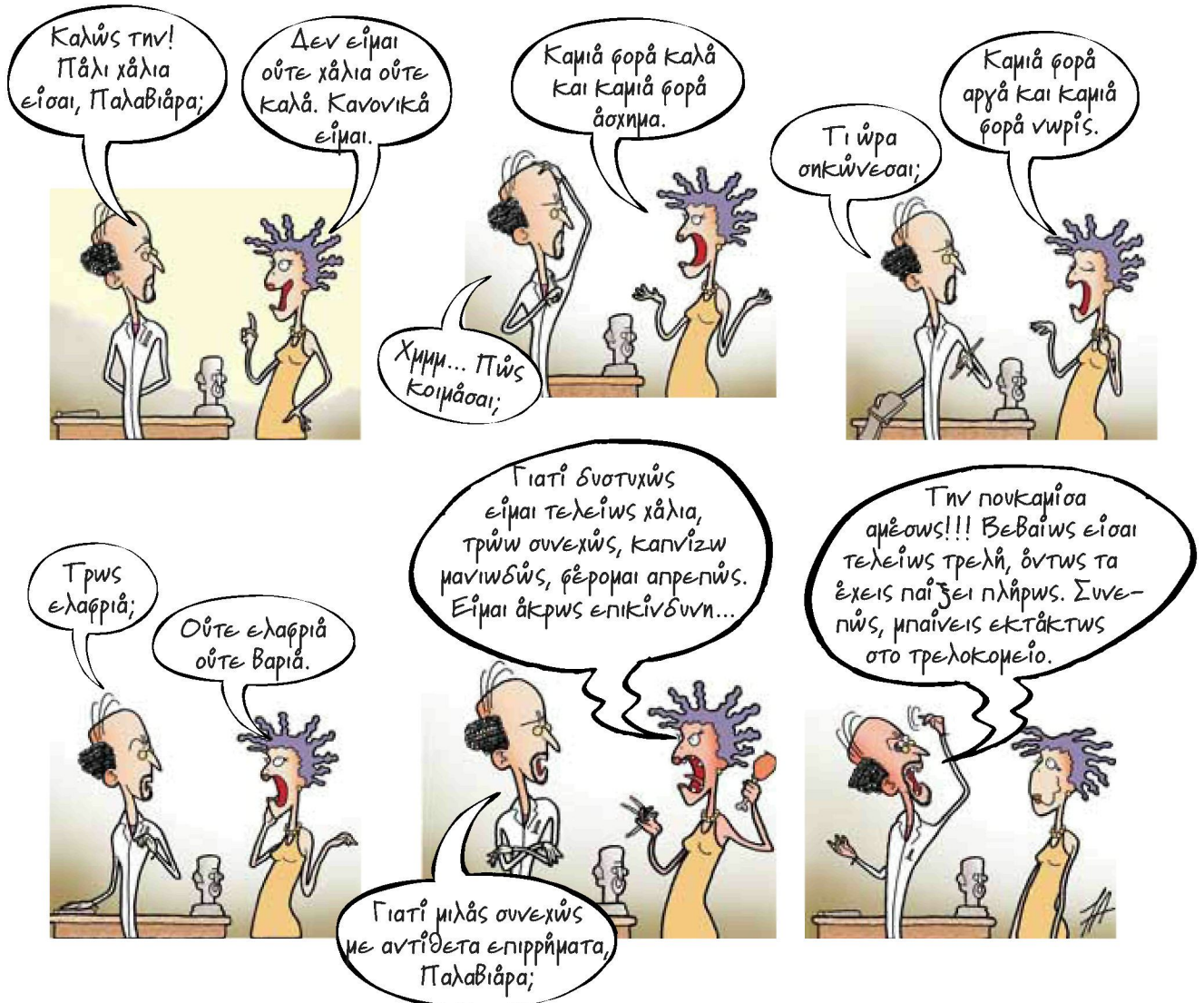

8. ...και νέα κρίση της Παλαβιάρας

α. Παρακολούθησε την καινούργια επίσκεψη της Παλαβιάρας στον ψυχίατρο και μέτρησε τα επιρρήματα σε **-Α** και σε **-ΩΣ**.

επιρρήματα σε **-Α**:

επιρρήματα σε **-ΩΣ**:

β. Κατά τη γνώμη σου...

1. Ο ψυχίατρος είναι τελείως / τυχαίως / στοιχειωδώς ακατάλληλος ως γιατρός και φέρεται απρεπώς / βεβαίως / δυστυχώς στον ασθενή.
2. Η Παλαβιάρα είναι ψευδώς / πυρετωδώς / όντως τρελή και χρησιμοποιεί ιδεωδώς / πλήρως / μανιωδώς τα επιρρήματα.

Επίθετα σε **-ης, -ης, -ες** → επιρρήματα σε **-ως**:

- Κάνουν πυρετώδεις προετοιμασίες για τους αγώνες.
- Προετοιμάζονται πυρετωδώς για τους αγώνες.

9. Απάντησε... πλήρως!

Σχημάτισε επιρρήματα και συμπλήρωσε τις προτάσεις.

1. πλήρης, -ης, -ες Δεν απαντήσατε ..... στην ερώτηση.
2. συνεπής, -ής, -ές¹ Έφτασα καθυστερημένη. .... δεν είδα την αρχή του παιχνιδιού.
3. συνηθής, -ης, -ές² ..... υπάρχουν θέσεις και δε χρειάζεται να κάνουμε κρατήσεις.
4. απρεπής, -ής, -ές Μίλησε μάλλον ..... στο διευδυντή και μας έφερε σε δύσκολη θέση.
5. ευτυχής, -ής, -ές ..... ήρθε στην ώρα του και δεν έχασε χρόνο από την εξέταση.
6. δυστυχής, -ής, -ές ..... δεν κατάφερε να περάσει τις εξετάσεις.
7. συνεχής, -ής, -ές Επαναλαμβάνει τα ίδια πράγματα .....
8. μανιώδης, -ης, -ες Ο πατέρας μου καπνίζει .....
9. ιδεώδης, -ης, -ες Μας περιέγραψε ..... τις διακοπές του στο εξωτερικό.
10. στοιχειώδης, -ης, -ές³ Δεν έχει εκπαιδευτεί ούτε καν ..... για να κάνει αυτή τη δουλειά.
11. πυρετώδης, -ης, -ες Προετοιμάζονται ..... για την παράσταση.
12. ψευδής, -ής, -ές Κατέθεσε ..... στο δικαστήριο.

Κάποια επίθετα σε **-ος, -η/α, -ο** παράγουν επίσης επιρρήματα σε **-ως**.

κακός, -ή/ιά, -ό → **κακώς**

➤ Κακώς δε μ' άκουσες.

Κάποια επίθετα σε **-ος, -η/α, -ο** παράγουν **δύο επιρρήματα**, ένα σε **-α** και ένα σε **-ως**.

βέβαιος, -η, -ο → **βέβαια / βεβαίως**

➤ Βεβαίως έχεις δίκιο. Βέβαια έχεις δίκιο.

Καμιά φορά τα δύο επιρρήματα έχουν **διαφορετική σημασία**.

ευχάριστος, -η, -ο → **ευχάριστα**: ωραία, καλά → **ευχαρίστως**: με προθυμία

➤ Ευχαρίστως θα σε βοηθήσω.

➤ Πέρασαμε πολύ ευχάριστα στη γιορτή.

Πρόσεξε την αλλαγή του τόνου;

ΠΡΟΣΕΞΕ ΚΑΙ ΑΥΤΟ!

Τα πιο γνωστά ζευγάρια τέτοιων επιρρημάτων με διαφορετική σημασία είναι:

τέλεια: άψογα, χωρίς κανένα λάθος

τελείως: πλήρως, εντελώς

ακριβά: δίνοντας πολλά χρήματα

ακριβώς: σωστά, όπως πρέπει

απλά: με απλό τρόπο

απλώς: μόνο

άμεσα: κατευθείαν, ευθέως, με άμεσο τρόπο

αμέσως: αυτή τη στιγμή, πολύ γρήγορα

ιδιαίτερα: πάρα πολύ

ιδιαίτερως: ξεχωριστά, χωρίς κάποιον άλλον

έκτακτα: πολύ καλά, εξαιρετικά

εκτάκτως: εκτός προγράμματος, εξαιρετικά

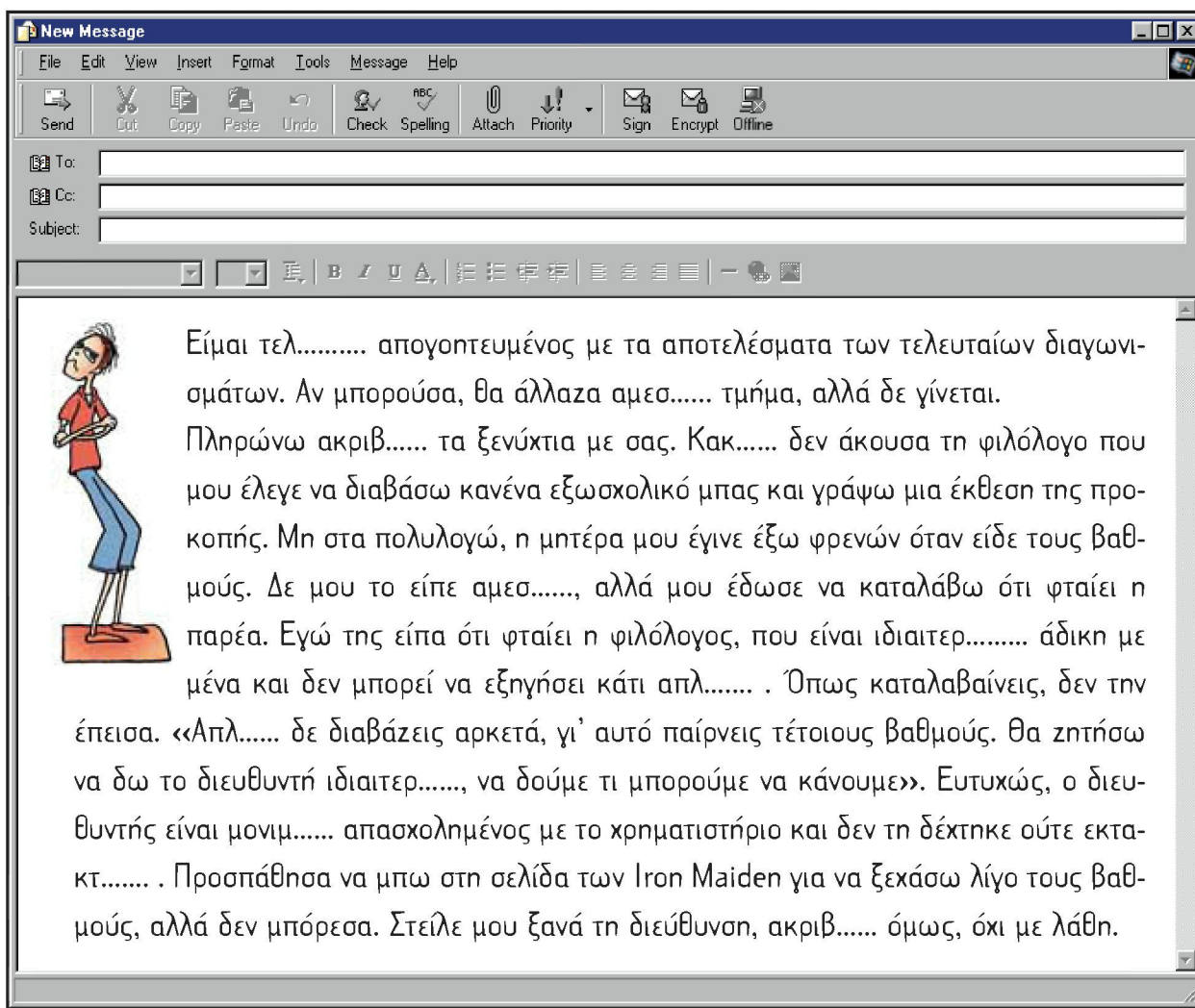
1. **συνεπής, -ής, -ές**: που κάνει αυτό που είπε ότι θα κάνει.

2. **συνήθης, -ης, -ές**: που γίνεται συχνά, που συνηθίζεται.

3. **στοιχειώδης, -ης, -ές**: ο πιο βασικός, ο απαραίτητος.

10. -Α ή -ΩΣ;

Συμπλήρωσε το επίρρημα. Βάλε και τον τόνο εκεί που χρειάζεται.

Είμαι τελ..... απογοητευμένος με τα αποτελέσματα των τελευταίων διαγωνισμάτων. Αν μπορούσα, θα άλλαζα αμεσ..... τμήμα, αλλά δε γίνεται. Πληρώνω ακριβ..... τα ξενύκτια με σας. Κακ..... δεν άκουσα τη φιλόλογο που μου έλεγε να διαβάσω κανένα εξωσχολικό μπας και γράψω μια έκθεση της προκοπής. Μη στα πολυλογώ, η μητέρα μου έγινε έξω φρενών όταν είδε τους βαθμούς. Δε μου το είπε αμεσ....., αλλά μου έδωσε να καταλάβω ότι φταίει η παρέα. Εγώ της είπα ότι φταίει η φιλόλογος, που είναι ιδιαιτερ..... άδικη με μένα και δεν μπορεί να εξηγήσει κάτι απλ..... . Όπως καταλαβαίνεις, δεν την έπεισα. «Απλ..... δε διαβάζεις αρκετά, γι' αυτό παίρνεις τέτοιους βαθμούς. Θα ζητήσω να δω το διευθυντή ιδιαιτερ....., να δούμε τι μπορούμε να κάνουμε». Ευτυχώς, ο διευθυντής είναι μονιμ..... απασχολημένος με το χρηματιστήριο και δεν τη δέχτηκε ούτε εκτακ..... . Προσπάθησα να μπω στη σελίδα των Iron Maiden για να ξεχάσω λίγο τους βαθμούς, αλλά δεν μπόρεσα. Στείλε μου ξανά τη διεύθυνση, ακριβ..... όμως, όχι με λάθη.

1. Ποιο χρώμα σου αρέσει;

α. Διάλεξε το χρώμα που σου αρέσει και διάβασε τι τύπος είσαι!

ΠΡΑΣΙΝΟ
Το πράσινο χρώμα δείχνει αισιόδοξο και σταθερό άτομο. Δεν το δείχνεις, όμως είσαι εσωστρεφής τύπος. Σου ταιριάζει η παροιμία «το σιγανό νερό είναι πιο βαθύ». Αν το χρησιμοποιείς υπερβολικά, τότε δείχνεις επιφυλακτικός στην κριτική των άλλων. Αν δε σου αρέσει καθόλου, τότε νιώθεις ανασφαλής και κατώτερος των άλλων. Αυτό το χρώμα ανήκει στην Αφροδίτη.

ΚΟΚΚΙΝΟ
Αν προτιμάς το κόκκινο, είσαι εξωστρεφής τύπος, δυναμικό κι αισιόδοξο άτομο, συμπαθές στους άλλους. Αν είναι το μοναδικό σου χρώμα, τότε προσοχή, είσαι πολύ παρορμητικό και τολμηρό άτομο, μπορεί να κάνεις λάθος εκτιμήσεις για τους άλλους. Αυτό συμβαίνει γιατί πιθανόν δεν είσαι ικανοποιημένος με τον εαυτό σου. Αν δε σου αρέσει το κόκκινο, σημαίνει ότι δεν τα πας καλά με το ένστικτό σου. Αστρολογικά αυτό το χρώμα αντιστοιχεί στον Άρη.

ΒΙΟΛΕΤΙ
Το χρώμα βιολετί δείχνει δημιουργικό άτομο, με πρωτότυπες ιδέες. Αν το προτιμάς συχνά, τότε είσαι και μελαγχολικό. Αν δε σου αρέσει αυτό το χρώμα, είσαι πολύ αυστηρός με τον εαυτό σου, αλλά και με τους άλλους. Αυτό το χρώμα είναι του Δία.

ΜΠΛΕ
Αν χρησιμοποιείς πολύ το μπλε, είσαι σοβαρός και ίσως έχεις κάποια προβλήματα στις σχέσεις σου με τους άλλους. Είσαι άπολος τύπος, ιδεαλιστής. Δε σου αρέσει το μπλε; Είσαι κάπως μη συνεργάσιμος, το παρελθόν σε έχει πληγώσει. Αυτό το χρώμα ανήκει στον Ποσειδώνα, στο θεό της θάλασσας.

ΚΙΤΡΙΝΟ
Αν σου αρέσει το κίτρινο, είσαι ζωντανό και κεφάλαιο άτομο, αγαπάς τα ασυνήθη πράγματα. Όμως προσοχή! Το υπερβολικό κίτρινο δείχνει ότι αγαπάς πολύ τον εαυτό σου. Ίσως γιατί δεν μπόρεσες να λύσεις κάποια προβλήματα. Αυτό το χρώμα ανήκει στον Ερμή και σε χρυσαφιούς τόνους στον Ήλιο.

ΚΑΦΕΤΙ
Όποιος αγαπάει το καφετί χρώμα είναι εργατικό και πειθαρχημένο άτομο. Αν το αγαπάς πολύ, θέλεις να περνάς απαρατήρητος και είσαι πολύ μετρημένος. Αν δε σου αρέσει καθόλου, δε σου αρέσουν οι κανόνες, είσαι κάπως αμελής. Το χρώμα αυτό, όπως και το μαύρο, ανήκει στον Κρόνο.

ΜΑΥΡΟ
Το μαύρο χρώμα δείχνει ότι είσαι ήρεμο, χαλαρό και ασφαλές άτομο. Αν είναι το μοναδικό που σου αρέσει, σημαίνει πως είσαι αγχώδης, νευρικός, ανασφαλής. Αν δε σου αρέσει καθόλου, σημαίνει ότι είσαι ανεπαρκής και δεν μπορείς να αντιμετωπίσεις τη ζωή. Το χρώμα αυτό ανήκει στον Κρόνο και στον Πλούτωνα.

Πες μου το χρώμα που σ' αρέσει να σου πω ποιος είσαι!

το παιχνίδι των χρωμάτων!

β. Βρες ποια επίθετα στα παραπάνω μικρά κείμενα τελειώνουν σε -Ι.

2. Τα λαμπερά χρώματα της Ινδίας

α. Διάβασε το κείμενο με τα επίθετα στο σωστό τύπο και γράψε λεζάντες για τις εικόνες.

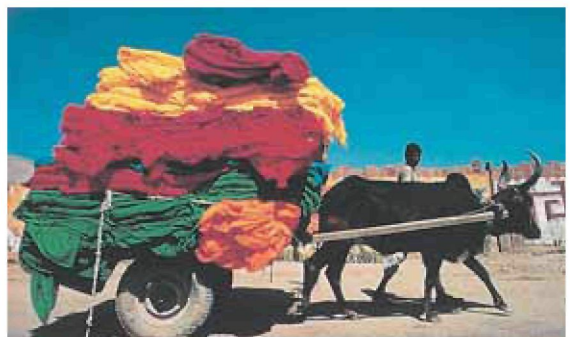
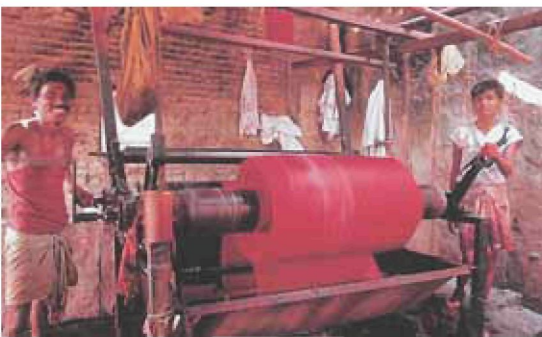
Στην Ινδία λατρεύουν τα ..... χρώματα (φωτεινός, -ή, -ό). Σε μια ..... πόλη (μικρός, -ή, -ό), την Πάλι, οι βαφείς ξέρουν να δίνουν ..... χρώματα (υπέροχος, -η, -ο) στο ..... ύφασμα (λευκός, -ή, -ό, βαμβακερός, -ή, -ό). Βάφουν πολλά χιλιόμετρα ύφασμα κάθε μέρα, αλλά δε λένε σε κανέναν το μυστικό τους για τη βαφή.

Το ..... ύφασμα (βαμβακερός, -ή, -ό) πρέπει να είναι ..... (πεντακάθαρος, -η, -ο) για να πιάσει καλά το χρώμα. Γι' αυτό, πρώτα το βάζουν για 12 ώρες σε ..... μεγάλους ..... κάδους (μεγάλος, -η, -ο) με ..... νερό (ζεστός, -ή, -ό). Μετά φτιάχνουν τα τόπια και τα περνούν πολλές φορές στη βαφή, για να ποτιστεί καλά το ύφασμα με το χρώμα. Ύστερα κρεμούν το ύφασμα σε καλαμωτές από μπαμπού. Πρέπει να είσαι ..... (λεπτός, -ή, -ό) για αυτή τη δουλειά, γιατί αλλιώς κινδυνεύει να πέσει η κατασκευή. Μόλις στεγνώσει το ύφασμα είναι ..... (έτοιμος, -η, -ο). Το πουλούν για σάρι και τουρμπάνια σε όλη την Ινδία, μέχρι και την Αραβία.

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

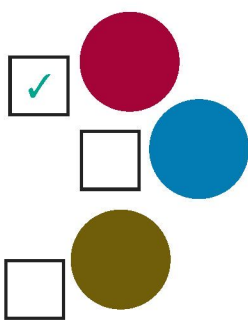
β. Για να περιγράψουμε τα πανέμορφα χρώματα της Ινδίας, δε μας φτάνουν τα επίθετα που μάθαμε ως τώρα... Γράψε κι άλλα επίθετα για χρώματα!

.....
.....

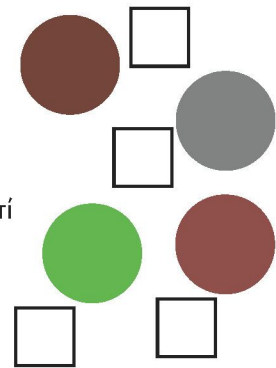
.....
.....

3. Βάλε αριθμούς δίπλα στα χρώματα.

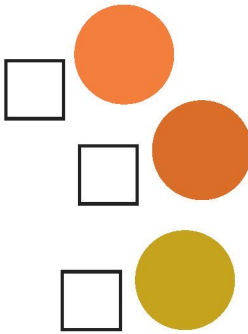
α. Βρες ποιο πράγμα έδωσε το όνομά του στο χρώμα.

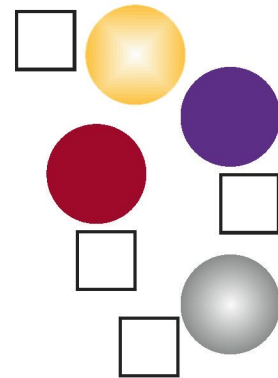
- ✓ το βύσσινο *βυσσινής, βυσσινιά, βυσσινί*
- 1. .... δαλασσίας, δαλασσιά, δαλασσί
- 2. .... καφετής, καφετιά, καφετί
- 3. .... σοκολατής, σοκολατιά, σοκολατί
- 4. .... λαδής, λαδιά, λαδί
- 5. .... σταχτής, σταχτιά, σταχτί
- 6. .... λαχανής, λαχανιά, λαχανί

β. Ανάποδα τώρα: Σου δίνουμε το πράγμα και βρίσκεις το χρώμα.

- 7. το πορτοκάλι .....
- 8. η κανέλα .....
- 9. η μουστάρδα .....
- 10. το χρυσάφι .....
- 11. το ασήμι .....
- 12. ο μενεξές .....
- 13. το κεραμίδι .....

Όλα αυτά τα επίθετα των χρωμάτων κλίνονται όπως το **ΚΑΦΕΤΗΣ, ΚΑΦΕΤΙΑ, ΚΑΦΕΤΙ.**

ο καφετής	φιόγκος	η καφετιά	ζώνη	το καφετί	φόρεμα
οι καφετιοί	φιογκοί	οι καφετιές	ζώνες	τα καφετιά	φορέματα

4. Συνέχισε την περιγραφή.

Ποια χρώματα φοράει στην πρώτη εικόνα, ποια στη δεύτερη;

Η Λένα είναι μια όμορφη κοπέλα, με δαλασσιά μάτια και χρυσάφι μαλλί. Τώρα που είναι καλοκαίρι το δέρμα της είναι σοκολατί. Εδώ και λίγο καιρό δουλεύει ως μοντέλο. Στην τελευταία επίδειξη μόδας φόρουσε πρώτα ένα λαδί φόρεμα με μια λεπτή πορτοκαλιά μπλούζα. Είχε βάλει πολύ

κομψές καφετιές γόβες και κρατούσε στο χέρι ένα ταιριαστό μουσταρδί τσαντάκι. Μετά έβαλε... Και μετά...

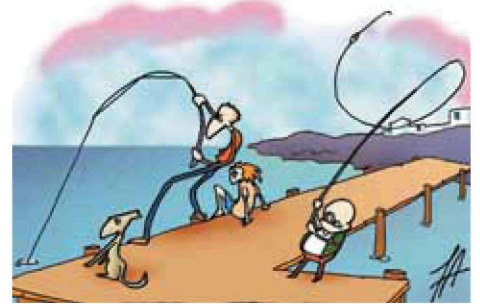

Όταν έχουμε κουράγιο, σπικνωόμαστε νωρίς νωρίς και πάμε για ψάρεμα κοντά στο λιμάνι. Καθόμαστε στην πλατιά προβλήτα, σ' ένα μέτρο που τα νερά είναι πολύ βαθιά. Η δική μου πετονιά είναι λεπτή και πολύ ελαφριά. Το καλάμι του Πέτρου έχει πολύ μακρύ νήμα. Εμένα δε μ' αρέσει, γιατί είναι βαρύ και κουράζεσαι να το κρατάς με τις ώρες. Εγώ συνήθως μετά από λίγη ώρα αρχίζω να βαριέμαι και ζηλεύω αυτούς που βρίζει ο Πέτρος, γιατί ταράζουν τα νερά με τα ταχεία σκάφη τους. Τις πιο πολλές φορές πιάνουμε μόνο μικρά ψαράκια που δεν τρώγονται κιόλας. Αλλά χθες είχαμε μια τυχερή μέρα: πιάσαμε δύο μεγάλα ψάρια, το ένα στρογγυλό και παχύ, το άλλο λεπτό αλλά πολύ μακρύ. Οι δικοί μου κάλεσαν τους γονείς του Πέτρου και το βράδυ ψήσαμε τα ψάρια. Ήταν πολύ νόστιμα και εμείς καταχαρήκαμε.

1. Το ψάρεμα

Βρες στο κείμενο της Μαρίνας τα επίθετα σε -ΟΣ και σε -ΥΣ.

Χρωμάτισε **κόκκινα** τα επίθετα σε -ΟΣ και **γαλάζια** τα επίθετα σε -ΥΣ.

Λίγα **ΕΠΙΘΕΤΑ** λήγουν σε **-ύς**. Κάποια κλίνονται όπως το **ΒΑΘΥΣ, ΒΑΘΙΑ, ΒΑΘΥ** και κάποια όπως το **ΕΥΘΥΣ, ΕΥΘΕΙΑ, ΕΥΘΥ**.

ΕΝΙΚΟΣ

-ύς

-ιά

-ύ

Ονομαστική	ο	βαδύς	η	βαδιά	το	βαδύ
Γενική	του	βαδιού/-ύ	της	βαδιάς	του	βαδιού/-ύ
Αιτιατική	τον	βαδύ	τη	βαδιά	το	βαδύ
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ						
Ονομαστική	οι	βαδιοί	οι	βαδιές	τα	βαδιά
Γενική	των	βαδιών	των	βαδιών	των	βαδιών
Αιτιατική	τους	βαδιούς	τις	βαδιές	τα	βαδιά

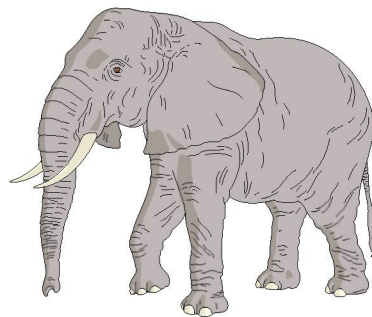
Όπως το **ΒΑΘΥΣ** κλίνονται τα: βαρύς, ελαφρύς, μακρύς, τραχύς, πλατύς, παχύς.

οἰκός	άνθρωπος -ύς	γυναίκα -εία	παιδί -ύ
Ονομαστική	ο ευθύς	η ευθεία	το ευθύ
Γενική	του ευθύ/ευθέος	της ευθείας	του ευθύ/ευθέος
Αιτιατική	τον ευθύ	την ευθεία	το ευθύ
πληθυντικός	άνθρωποι	γυναίκες	παιδιά
Ονομαστική	οι ευθείς	οι ευθείες	τα ευθέα
Γενική	των ευθέων	των ευθειών	των ευθέων
Αιτιατική	τους ευθείς	τις ευθείες	τα ευθέα

2. Συμπλήρωσε με το επίθετο στο σωστό τύπο.

- ✓ Ο δρόμος είναι μακρ.....ύς .
 Η γέφυρα .....είναι μακριά..... .
1. Η θάλασσα είναι βαθ..... .
 Το ποτάμι .....
  2. Το πούπουλο είναι ελαφρ..... .
 Η σακούλα .....
  3. Το μπαλκόνι είναι φαρδ..... .
 Ο διάδρομος .....
  4. Ο δρόμος είναι ευδ..... .
 Η γραμμή .....
  5. Ο ελέφαντας είναι βαρ..... .
 Η φάλαινα .....
  6. Ο αδερφός μου είναι δρασ..... .
 Η αδερφή μου .....

3. Γράψε τις φράσεις στον πληθυντικό.

- ✓ ένας πλατύς ποταμός ..... πλατιοί ποταμοί .....
1. μια φαρδιά ζώνη .....
  2. ένας μακρύς δρόμος .....
  3. ένα βαθύ τραύμα .....
  4. μια ελαφριά μπλούζα .....
  5. ένας παχύς άντρας .....
  6. μια τραχιά επιφάνεια .....
  7. ένας δρασύς πελάτης .....
  8. ένα οξύ μαχαίρι .....

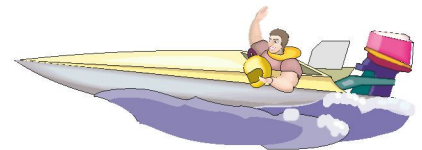
4. Τα αντίθετα

Γράψε το αντίθετο που λείπει και συμπλήρωσε τις προτάσεις με ένα επίθετο σε -ΥΣ.

1. το βάρος: ..... / ελαφρύς
Όσοι κουβαλούν ..... αντικείμενα πρέπει να προσέχουν τη μέση τους.
2. το πλάτος: ..... / στενός
Η περιοχή έχει ..... δρόμους και πολύ πράσινο.
3. το φάρδος: ..... / στενός
Στα νέα κορίτσια δεν αρέσουν οι ..... φούστες.
4. το μάκρος: ..... / κοντός
Στο γάμο μόνο η κουμπάρα φορούσε ..... φόρεμα.
5. το βάθος: ..... / ρηχός
Στο σημείο του ναυαγίου η θάλασσα είναι πολύ .....
6. το πάχος: ..... / λεπτός
Η δεία μου είναι τόσο ....., που δε χωράει σε κανένα ρούχο.

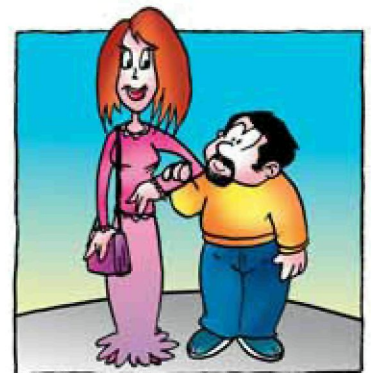
5. Πώς αλλιώς μπορείς να το πεις;

- ✓ ένα οξύ μαχαίρι ..... ένα κοφτερό μαχαίρι .....
1. ένας βραδύς ρυθμός .....
  2. ένα ταχύ σκάφος .....
  3. ένας πλατύς δρόμος .....
  4. ένα βραχύ ταξίδι .....
  5. μια ευθεία γραμμή .....
  6. μια τραχιά επιφάνεια .....

6. Ποιο είναι το αντίθετο;

1. ένα κοντό παντελόνι .....
2. μια ψηλή κοπέλα .....
3. ένα χαμηλό τραπέζι .....
4. ένα κοντό τραπέζι .....
5. μια κοντή φούστα .....
6. ένα κοντό σχοινί .....
7. ένα χαμηλό ράφι .....

<p>ΤΟ ΜΑΚΡΟΣ</p> <p>_____</p> <p>κοντός</p> <p>_____</p> <p>μακρύς</p>	<p>ΤΟ ΥΨΟΣ</p> <div style="display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> <div style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">κοντός, χαμηλός</div> <div style="border-left: 1px solid black; height: 100px; margin: 0 5px;"></div> <div style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ψηλός</div> </div>
---	---

7. Το εξοχικό μας

Η Μαρίνα θέλει να καλέσει φίλες της στο νησί και τους μιλάει για το σπίτι που έχει εκεί. Βάλε τα επίθετα στο σωστό τύπο.

Στο νησί μένουμε κοντά στη χώρα. Το σπίτι μας έχει ένα ..... (φαρ-
δύς) μπαλκόνι και αυλή με μια ..... (βαρύς), ... (μπλε),
..... (σιδερένιος) πόρτα που τη βλέπεις από μακριά. Μέ-
σα στην αυλή έχουμε ένα φοίνικα. Τα ..... (μακρύς) κλαδιά
του είναι ..... (σωτήριος) το καλοκαίρι, γιατί μας δίνουν
σκιά και δροσιά.

Η περιοχή είναι ..... (καινούργιος) και έχουν φτιάξει ..... (πλατύς)
..... (ίσιος) δρόμους. Δυστυχώς όμως, η διαδρομή από το λιμάνι είναι δώδεκα χιλιόμε-
τρα. Το λεωφορείο περνάει από κάθε χωριουδάκι και είναι τόσο ..... (βραδύς) στην ανη-
φοριά, που κάνει σχεδόν μία ώρα. Περιμένουμε με αγωνία να λειτουργήσει η ..... (ταχύς)
γραμμή που υπόσχεται ο δήμος, αλλά προς το παρόν δεν το βλέπω, γιατί γίνονται συνέχεια καβγάδες
ανάμεσα στους ντόπιους, καμιά φορά και σε ..... (οξύς) τόνους μάλιστα, για τα μέρη απ'
όπου θα περάσει το ..... (ταχύς) λεωφορείο. Όσο για το ..... (γλυκύτατος)
..... (ελαφρύς) μηχανάκι που είδα σ' ένα κατάστημα στην Αθήνα, με τους .....
(παχύδερμος) γονείς μου ούτε αυτό το βλέπω στο ..... (άμεσος) μέλλον.

Μερικά επίθετα σε **-ύς, -ιά, -ύ** χρησιμοποιούνται και μεταφορικά:

➤ μια παχιά αμοιβή   **αντίθετο** → μια μικρή αμοιβή
(η παχιά αμοιβή δεν είναι πραγματικά παχιά..., απλώς είναι μεγάλη)

αλλά:

➤ μια παχιά γυναίκα   **αντίθετο** → μια αδύνατη γυναίκα

8. Αντιστοιχίσε!

1. μια βαδιά φίλια
2. μια ελαφριά κωμωδία
3. ένας ευθύς χαρακτήρας
4. μια βαριά αρρώστια
5. ένα πλατύ χαμόγελο
6. μια παχιά αμοιβή
7. ένας οξύς τόνος
8. ένας τραχύς χωριάτης

Αυτός παίρνει πάρα πολλά χρήματα.

Ο Γιώργος δε λέει λόγια πίσω από την πλάτη των άλλων.

Η Βάσω έχει μια ασθένεια που δε γιαιτρεύεται εύκολα.

Τα παιδιά μας κάνουν παρέα εδώ και πολλά χρόνια.

Αυτή η ταινία μάς έκανε να γελάσουμε πολύ χωρίς σκέψη.

Ο θείος μου είναι λίγο άγριος, ήταν μια ζωή με τα πρόβατα.

Μου μίλησε πολύ απότομα και στενοχωρήθηκα.

Ο Γιάννης έχει ένα ζεστό χαμόγελο ως τα αυτιά.

9. Ποπό τσάντες!

Ο Πέτρος και η Μαρίνα γυρίζουν στην Αθήνα. Έχουν πολλά και βαριά πράγματα και μαλώνουν για τις τσάντες. Δεν ξέρουν πώς να βολέψουν τα πράγματά τους.

Μαρίνα: Πέτρο, εγώ να πάρω τη μαύρη τσάντα, που είναι μακρύτερη από την κόκκινη και χωράει καλύτερα τις ρακέτες και τα βατραχοπέδιλα.

Πέτρος: Καλά, τότε δώσε μου το δερμάτινο σακίδιο, που είναι βαδύτερο από τα άλλα και θα μπορέσω να βάλω μέσα και τα σιντί και τα βότσαλα.

Μαρίνα: Α μπα, είναι δικό μου και δεν το δίνω ποτέ. Γιατί δεν παίρνεις τη σκληρή βαλίτσα;

Πέτρος: Τη βαρύτερη βαλίτσα απ' όλες να πάρω; Και να τη γεμίσω με τα σιντί και τα βότσαλά ΣΟΥ; Ευχαριστώ πολύ!

Μαρίνα: Πάντως το δερμάτινο σακίδιο δεν το δίνω!

Πέτρος: Τότε κουβάλησε μόνη σου τα ελαφριά βότσαλά σου. Γυμνασμένα μπράτσα δε δες να κάνεις;

Πώς το λένε ο Πέτρος και η Μαρίνα;

1. η μαύρη τσάντα είναι πιο μακριά από την κόκκινη

.....

2. το δερμάτινο σακίδιο είναι πιο βαδύ από τα άλλα σακίδια

.....

3. η σκληρή βαλίτσα είναι η πιο βαριά απ' όλες

.....

θετικός βαθμός

-ύς, -ιά, -ύ

βαρύς, -ιά, -ύ

συγκριτικός βαθμός

-ύτερος, -ύτερη, -ύτερο

βαρύτερος, -η, -ο

υπερθετικός βαθμός

ο, η, το ... -ύτερος, -ύτερη, -ύτερο

ο, η, το βαρύτερος, -η, -ο

- Στο ταξίδι η τσάντα μου ήταν βαρύτερη από του Γιώργου.
- Η βαρύτερη όμως από όλες ήταν η τσάντα της μαμάς.

Τις περισσότερες φορές χρησιμοποιούμε τους τύπους με το **πιο**:

- Η μαύρη τσάντα είναι πιο βαριά από την κόκκινη.
- Η μαύρη τσάντα είναι η πιο βαριά απ' όλες.

10. Κάνε συγκρίσεις!

Χρησιμοποίησε για τους ωκεανούς το επίθετο **ΒΑΘΥΣ** και για τα μέσα μεταφοράς το επίθετο **ΤΑΧΥΣ**.

Ατλαντικός Ωκεανός
8.000 μ.

Ειρηνικός Ωκεανός
11.033 μ.

Ινδικός Ωκεανός
7.400 μ.

- Ο δύτης έκανε μια πολύ βαθιά βουτιά.
Ο δύτης βούτηξε πολύ βαθιά.
- Ο Γιάννης σκόνταψε και έπεσε φαρδιά πλατιά.

11. Συμπλήρωσε τις προτάσεις.

Φτιάξε πρώτα επιρρήματα από τα επίθετα στο πλαίσιο.

• ελαφρύς • βαθύς • βαρύς • μακρύς

1. Οι δύτες βούτηξαν πολύ ..... για να βρουν το ναυάγιο.
2. Έφυγε ..... και κανείς δεν μπορεί να τον βρει τώρα.
3. Κοιμάμαι πολύ ..... και ξυπνώ με τον πιο μικρό δόρυβο.
4. Πριν τις εξετάσεις να τρώτε πάντα .....
5. Παίρνει ό,τι του λένε πολύ ..... και είναι συνέχεια στενοχωρημένος.

1. Ο Ουφ και η Όχου

Η Μαρίνα βρίσκει σ' ένα συρτάρι ένα τρελό παραμύθι που της είχε γράψει η παλαβή θεία από την Αμερική όταν ήταν μικρή...

Το διαβάζει και της φαίνεται ακόμα διασκεδαστικό. Εσένα σ' αρέσει;

Μια φορά, ήταν ένας πολύ άσχημος νάνος που τον έλεγαν Ουφ. Ζούσε σ' ένα άσχημο νανόσπιτο μέσα σ' ένα άσχημο δάσος με άσχημα και κοντά δέντρα κι έτσι δεν ήξερε πως ήταν άσχημος και νάνος, αλλά νόμιζε πως ήταν ωραίος και ψηλός.

Ένα πρωί, έφτασε ξαφνικά στην περιοχή μια άσχημη γιγάντισσα που την έλεγαν Όχου. Γκρέμισε ένα σωρό δέντρα με τα πελώρια παπούτσια της και τελικά, αφού αναστάωσε όλο τον κόσμο, ανακάλυψε κάπου το νάνο Ουφ, τον τσάκωσε και τον σήκωσε ψηλά μέσα στη χούφτα της.

«Παιδάκι μου! Μοναχογιέ μου!» φώναξε κοιτάζοντάς τον προσεκτικά. «Αχ, σε ξαναβρήκα επιτέλους! Σε είχε αρπάξει ο αέρας όταν ήσουν μωράκι και σε είχα χάσει!» εξήγησε.

Ο νάνος Ουφ δεν την πίστεψε βέβαια, αλλά τι να κάνει; Βρισκόταν σε πολύ δύσκολη θέση έτσι κρεμασμένος απ' το μπλουζάκι του στο κενό και φοβόταν μην τη θυμώσει και τον πετάξει κάτω. Προσποιήθηκε, λοιπόν, πως ήταν κι αυτός συγκινημένος και δέχτηκε να την ακολουθήσει στο γιγαντόσπιτό της, με σκοπό να το σκάσει μόλις βρει ευκαιρία.

Αμέσως, η γιγάντισσα Όχου έβαλε το νάνο Ουφ στην τσέπη της και ξεκίνησε.

Η τσέπη κουνούσε πέρα δώδε, καθώς η Όχου προχωρούσε με άγαρμπα βήματα, και ο Ουφ γρήγορα ζαλίστηκε κι αποκοιμήθηκε.

Όταν ξύπνησε, ήταν πολύ αργά για να το σκάσει. Είχαν φτάσει.

Η Όχου τον έβγαλε απ' την τσέπη της και τον έβαλε μέσα σ' ένα χρυσό κλουβί.

«Εδώ, δε θα κινδυνεύεις καθόλου» είπε ευχαριστημένη.

Ο Ουφ άρχισε να κλαίει απαρηγόρητα. Ξαφνικά, από την πιο σκοτεινή μεριά του κλουβιού ακούστηκε μια φωνή που έτρεμε απ' τη συγκίνηση:

«Παιδάκι μου! Μοναχογιέ μου!»

Ο Ουφ στράφηκε κατάπληκτος. Απέναντί του βρισκόταν ένας γερο-νάνος που του έμοιαζε πολύ!

«Καλωσήρθες στο σπίτι μας, μωρό μου! Εγώ είμαι ο μπαμπάς σου!» συνέχισε ο γερο-νάνος.

«Μπαμπά!» αναφώνησε ο Ουφ όλο χαρά και τον αγκάλιασε. «Κι αυτή;» ρώτησε μετά απορημένος. «Ποια είναι αυτή η φοβερή γυναίκα;»

«Η μαμά σου βέβαια, παιδάκι μου!»

«Και γιατί δε μας μοιάζει;»

«Να σου εξηγήσω: Κάποτε, ήταν κι αυτή όμορφη και κανονική, σαν κι εμάς. Αλλά από τότε που σ' έχασε, σιγά σιγά άλλαξε... Απ' τη θλίψη της τράβηξε τα μαλλιά της τόσο πολύ, που ψήλωσε. Και ξεχείλωσε, τόσο βαθιά που αναστέναζε συνέχεια. Πάντως είναι εξαιρετική νοικοκυρά, άψογη σύζυγος κι υπέροχη μητέρα!»

«Και γιατί μας έχει κλεισμένους στο κλουβί;»

«Για να μας προστατέψει! Για να μη μας χάνει!»

«Μα θα περάσουμε τη ζωή μας έτσι; Μέσα σ' ένα χρυσό κλουβί; Γιατί;» αναρωτήθηκε καταστενοχωρημένος ο Ουφ.

«Αυτά συμβαίνουν και στις καλύτερες οικογένειες» είπε σοφά η Όχου, που παρακολουδούσε τη συζήτηση. «Είναι απλό: Έτσι σας αγαπώ καλύτερα!» είπε κι άστραψαν τα δόντια της σ' ένα πλατύ, τρυφερό χαμόγελο.

α. Τι είναι άσχημο; Ποιος είναι άσχημος στο παραμύθι;

.....
.....
.....

β. Κατάλαβες γιατί η μαμά δε μοιάζει στους άλλους;

.....
.....
.....

γ. Βρες τρία επίθετα που σημαίνουν «πολύ καλή».

.....
.....
.....

2. Οι σολομοί

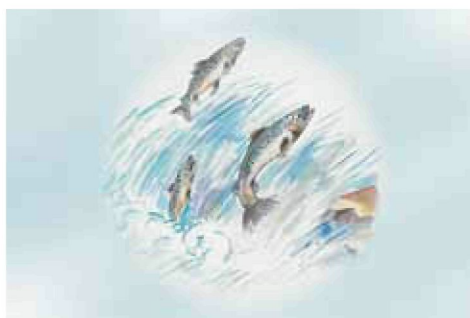
Υπογράμμισε τα επίθετα που έχει το κείμενο και γράψε τα στα τρία γένη μαζί με ένα ταιριαστό ουσιαστικό, όπως στο παράδειγμα.

Οι σολομοί έχουν δύσκολη ζωή. Γεννιούνται στα γλυκά νερά των ποταμών και ζουν εκεί για ένα χρόνο περίπου. Οι μικροί σολομοί αρχίζουν μετά ένα μεγάλο ταξίδι και πηγαίνουν να ζήσουν στις ψυχρές θάλασσες. Μένουν εκεί τέσσερα-πέντε χρόνια και αρχίζουν το ταξίδι της επιστροφής. Κολυμπούν ως και 4000 χιλιόμετρα για να γυρίσουν στο ποτάμι που γεννήθηκαν. Όταν φτάσουν, γεννούν τα αυγά τους και αμέσως μετά πεθαίνουν από την πολλή κούραση.

✓ δύσκολος άνθρωπος, δύσκολη ζωή, δύσκολο μάθημα

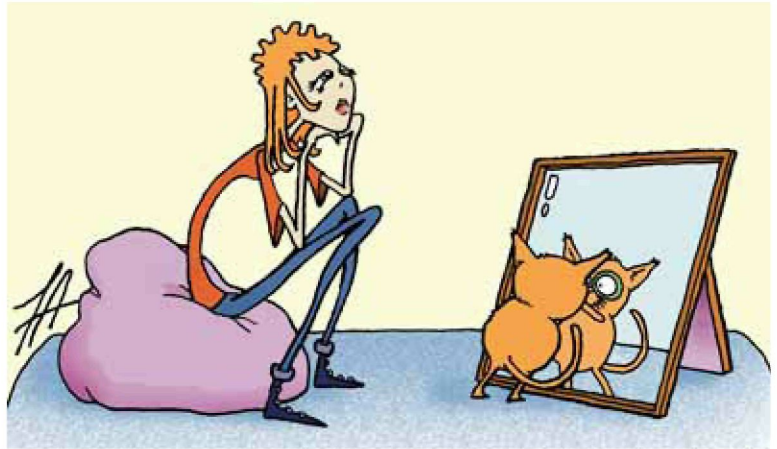
1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

3. Ένα γατάκι στον καθρέφτη

Κάποιοι τσακώνονται για τις γάτες τους, άλλοι τις αγαπούν και τις νοιάζονται. Δες πόσο νοιάζεται η κοπέλα για το γατάκι της.

Από τη γειτονιά μάς έδωσαν ένα γατάκι. Ένα χαριτωμένο άσπρο γατάκι, δηλυκό αλλά με πολύ μακριά μουστάκια, εξυπνότατο και ζωηρότατο. Ένα μόνο θα σας πω: πως το γατάκι μου είναι πιο όμορφο και πιο έξυπνο από κάθε άλλο στον κόσμο, επομένως και από το δικό σας. Είν' ένα γατάκι εξαιρετικό. Το μαρτυρούν τα μουστάκια του και τα μάτια του. Ποτέ δεν είδα σε γατάκι δυο μηνών φωτεινότερα μάτια και τόσο μεγάλα.

Ναι, αλλά αυτό το έκτακτο γατάκι είναι τάχα ευτυχισμένο; Εσείς τώρα νομίζετε πως είναι, και πολύ. Αφού το αγαπάμε όλοι τόσο, αφού έχει ολάκερο σπίτι, αφού μπορεί να τρώει, να κοιμάται και να παίζει όσο θέλει, τι του λείπει για μια τέλεια γατίσια ευτυχία; Αλήθεια, κι εγώ αυτή την ιδέα είχα προχθές. Είδα όμως πως ήμουν γελασμένη. Το γατάκι μας δεν είναι πολύ ευτυχισμένο. Κάτι του λείπει κι αυτό είναι η συντροφιά των δικών του – η αγκαλιά, το γάλα και η περιποίηση της μητέρας του, τα χάδια, τα παιχνίδια, τα μαλωματάκια με τα αδέρφια του.

Προχθές, λοιπόν, βλέπει έναν: Είδε τον ίδιο του τον εαυτό στον καθρέφτη. Και είναι αδύνατον να φανταστείτε την έκπληξη και τη χαρά του! Άρχισε αμέσως να μυρίζει, να φιλά, να γλείφει και να ορμά για παιχνίδια. Με μεγάλη μου απορία έτρωγε τα μούτρα του στο γυαλί, κοίταζε να ανακαλύψει τον παράξενο αυτό σύντροφο!

α. Πώς βλέπει λοιπόν η κοπέλα το γατάκι της; Κάνε το «πορτρέτο» του, με βάση τις λέξεις του πλαισίου.

- γένος • χαρακτήρας • μουστάκια • μάτια • γενική εμφάνιση

.....
.....
.....
.....
.....

β. Τι έγινε και η κοπέλα σκέφτηκε ότι το γατάκι της δεν είναι ευτυχισμένο;

γ. Θέλουν όλες οι γάτες άλλες γάτες για παρέα; Τι λες εσύ;

δ. Φαντάσου μια συνέχεια για την ιστορία.

.....
.....
.....
.....
.....

4. Ακατάδεκτη, στρίγκλα και καλλονή

Κοντεύουν τα Χριστούγεννα και η συγγραφέας νιώθει πολύ μόνη. Αποφασίζει να αποκτήσει ένα ζώακι.

Γέλασα τόσο πολύ με τα πιθηκάκια στη βιτρίνα, που χωρίς να το σκεφτώ μπήκα στο κατάστημα...

Ολόγυρα, στα αραδιασμένα κοφίνια, πρόβαλλαν φατσούλες, σκυλάκια, γατούλες πεντάμορφες, χαμστεράκια πολύχρωμα. Περπατούσα αργά, όταν είδα δυο ολόλευκα στρογγυλά μπαλάκια κουρνιασμένα στα πεντακάδαρα άχυρα. Δεν ήμουνα σίγουρη αν ήταν κάτι ζωντανό ή σκέτες μεγάλες κουβαρίστρες μαλλί για πλέξιμο. Βούτηξα το χέρι μου και έπιασα τη μία από τις δύο άσπρες μπαλίτσες. Δυο μαύρα στρογγυλά μάτια άνοιξαν και καρφώθηκαν στα δικά μου. Ύστερα, τέντωσε δυο ηλίθια κοντά ποδαράκια, τα ακούμπησε στο πουλόβερ μου και κούρνιασε το κεφάλι στο στήθος μου. Το κρατούσα εκεί, μαλακό και ζεστό, τόσο εύδραυστο. Με το άλλο χέρι πήρα και το άλλο, που δεν άνοιξε τα μάτια του, και το ξανάβαλα στο καλάδι.

«Βλέπετε;» μου λέει ο μαγαζάτορας. «Το δηλυκό σάς διάλεξε».

α. Εσύ τι λες, η συγγραφέας μιλά για σκυλάκια ή για γατάκια; Αν δεν το κατάλαβες, διάβασε και αυτό το κομμάτι από την ιστορία:

Σιχαινόταν τη φύση. Δεν της άρεσε καθόλου η ζωή στο χωριό. Έπρεπε να τη δεις να περπατάει στους χωματόδρομους του χωριού. Σήκωνε το ένα πόδι μετά το άλλο τόσο αργά, λες και πατούσε πάνω σε γυαλιά... Όταν πηγαίναμε περίπατο, μετά τριάντα βήματα σταματούσε. «Θα 'ρθεις;» της φώναζα. Αλλά πέτρωνε στη μέση του δρόμου με τα μάτια της γεμάτα απόγνωση καρφωμένα στα δικά μου. Καθώς έσκυβα κοντά της, μου άπλωνε το ποδαράκι... Την έπαιρνα αγκαλιά και συνεχίζαμε τον περίπατο. Έμενε τότε ακίνητη, πανευτυχής που ταξίδευε επάνω μου.

β. Υπάρχει ακόμα το ζώακι ή πέθανε ή μήπως χάθηκε; Από πού το καταλαβαίνεις; Διάβασε τώρα τι έγινε.

Ήταν πανέμορφη και μ' έκανε κυριολεκτικά ό,τι ήθελε. Μια φορά μόνο αποφάσισα να λείψω πέντε μέρες χωρίς να την πάρω μαζί μου και μ' εκδικήθηκε: Πέθανε! Ναι, πέθανε. Και κανείς δε θα μου βγάλει από το μυαλό πως πέθανε για να με τιμωρήσει. Η ανόητη, η τρελή, η άπονη. Τέσσερις μέρες έφτασαν. Έπεσε μες στο πανέρι της, πάνω σε μια φούστα μου, κι αρνήθηκε να φάει, να πιει, να ζήσει. Και το πέτυχε, το άκαρδο.

γ. Από τα τέσσερα σκυλάκια ποιο σου φαίνεται ότι μοιάζει περισσότερο στο σκυλάκι της;

5. Μια παλαβή ιστορία του βαρόνου Μινχάουζεν!

Ο Μινχάουζεν έλεγε παλαβές ιστορίες. Διάβασε τώρα μία ακόμη πιο παλαβή ιστορία που έλεγε ο πατέρας του. Θα βρεις πολλά από τα επίθετα που έμαδες. Σκέψου πώς θα ήταν η ιστορία χωρίς αυτά τα επίθετα.

Ο πατέρας μου ήταν κι εκείνος ένας άνθρωπος που είχε περάσει πολλά στη ζωή του κι έδινε μεγάλη σημασία στο να μη λείει ποτέ ψέματα. Πολλές φορές κρυφάκουγα γοητευμένος τις ταξιδιωτικές του διηγήσεις.

Θα σας πω τώρα μια περιπέτεια του πατέρα μου που μας την παρουσίαζε σαν μία από τις ωραιότερες εμπειρίες της ζωής του.

«Μια μέρα, εκεί που έκανα περίπατο αμέριμνος σε κάποια παραλία της Αγγλίας, ακούω πίσω μου δυνατά χλιμιντρίσματα. Γυρίζω να δω, πολύ τρομαγμένος, και τι βλέπω να καλπάζει αγριεμένο καταπάνω μου;

Ένα άλογο της θάλασσας! Ένας ολοζώντανος ιππόκαμπος! Όρμησε καταπάνω μου και σίγουρα θα με είχε τσαλαπατήσει, αν δεν άρπαζα ενστικτωδώς το μοναδικό μου όπλο, μια σφεντόνα, και δεν έριχνα σ' αυτό το λυσσασμένο άλογο μια πετριά ανάμεσα στα μάτια! Αυτό ανάγκασε το άγριο ζώο να σταθεί για λίγο. Έτσι κατάφερα να το καβαλήσω με ένα σβέλτο πήδημα. Κι εκείνο, σαν να κατάλαβε την επιθυμία μου, άρχισε να καλπάζει, έτρεξε ίσια στη θάλασσα και βούτηξε στα αλμυρά νερά.

Το άλογο κάλπαζε με τρελό ρυθμό προς τα βάθη της θάλασσας κι εγώ βουβός απολάμβανα όλα εκείνα τα μαγευτικά πλάσματα που δεν τα είχε δει ανθρώπινο μάτι πριν από μένα. Το θαλασσινό μου άλογο υπάκουγε και στο παραμικρό τράβηγμα του χαλιναριού και με πήγαινε από το ένα δαύμα στο άλλο.

Κι έτσι κατάφερα να γίνω ο πρώτος άνθρωπος που αντίκρισε τα γιγάντια θαλασσινά δέντρα και τους θάμνους, όπου ζούσαν καβούρια, αστακοί, στρείδια, κοχύλια και άλλα θαλάσσια πλάσματα που μου ήταν τελείως άγνωστα.

Είχα την ευκαιρία να θαυμάσω υπέροχα διάφανα κτίρια, όπου τα ψάρια μεγάλωναν τα μικρά τους και τα άφηναν ελεύθερα να παίζουν.

Όταν τελικά ο ιππόκαμπος κίνησε πάλι για την επιφάνεια και πάτησε σε μια άγνωστη ακτή, πέρασε ώρα ώσπου να καταλάβω ότι βρισκόμουν σε ολλανδικό έδαφος...».

